

Nordisk arbetsmarknad för sjukvårdspersonal

Årsrapport 2009

Nordisk Ministerråds arbeidsgruppe Långa Namnet

**Overenskomst om felles nordisk arbeidsmarked for
helsepersonell og veterinærer**

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	3
HISTORIK	3
ARBEIDSGRUPPENS SAMMENSETNING	5
ARBEIDSGRUPPENS VIRKSOMHET	5
GENERELT OM MANDAT OG FORANKRING.....	5
NASJONAL INFORMASJON OG ERFARINGSUTVEKSLING.....	6
AKTUELLE SAKER I NORDEN.....	6
AKTUELLE SAKER I EU/EØS-OMRÅDET.....	6
AKTUELLE INTERNETT-ADRESSER	7
DANMARK	9
NATIONAL INFORMATION	10
INDISKE SYGEPLEJERSKER	10
AUTORISATIONSORDNINGEN FOR SOCIAL- OG SUNDHEDSASSISTENTER	10
AUTORISATION UDEN AUTORISATIONSBEVIS	10
VIDEREUDVIKLING AF DET OFFENTLIGE AUTORISATIONS REGISTER	11
BEKENDTGØRELSE OM TILLADELSE TIL SELVSTÆNDIGT VIRKE SOM KIROPRAKTOR.....	11
NY AUTORISATIONSGBYRER	11
INFORMATION VEDRØRENDE EU	12
EU INFORMATIONSSYSTEMET IMI	12
NY IMPLEMENTERINGS BEKENDTGØRELSE UDSENDT	12
OVERSICHT OVER SANKTIONSMULIGHEDER I DANMARK	13
ANTAL UDSTEDTE AUTORISATIONER I 2009 I DANMARK	15
FLYTNINGSOVERSICHT I 2009 I DANMARK	16
OVERSICHT OVER LOVGIVNING VEDRØRENDE SUNDHEDSPERSONALE	17
OVERSICHT OVER DE ENKELTE SUNDHEDSFAGLIGE GRUPPER I DANMARK	18
FINLAND	21
NATIONELL INFORMATION FINLAND	22
VALVIRAS FÖRSTA VERKSAMHETSÅR 2009	22
NYA GRUPPER I VALVIRAS CENTRALREGISTER FÖR YRKESUTBILDAD PERSONAL INOM HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN	22
NYTT PÅ KOMMANDE – INTERNET-BASERAD TILLGÅNG TILL CENTRALREGISTRET	22
INFORMATION VEDRÖRANDE EU-SPÖRSMÅL	22
SPRÅKKRAV	23
UTBILDNING	23
OVERSICHT OVER SANKTIONSMULIGHEDER I FINLAND	25
ANTAL UDSTEDTE AUTORISATIONER I 2009 I FINLAND	26
ANTAL UDSTEDTE AUTORISATIONER I FINLAND 2009 PÅ GRUNDLAG AF UDENLANDSK UDDANNELSE	27
OVERSICHT OVER LOVGIVNING VEDRØRENDE SUNDHEDSPERSONALE I FINLAND	28
ISLAND	33
INFORMATION VEDRÖRENDE EU SPÖRGSMAAL	34
OVERSICHT OVER SANKTIONSMULIGHEDER PÅ ISLAND	35
ANTAL UDSTEDTE AUTORISATIONER I 2009 PÅ ISLAND	36
FLYTNINGSOVERSICHT 2009 PÅ ISLAND	37
OVERSICHT OVER LOVGIVNING VEDRØRENDE SUNDHEDSPERSONALE	38
NORGE	43
NASJONAL INFORMASJON	44
GENERELT OM AUTORISASJON, LISENS OG SPESIALISTGODKJENNING.....	44
TURNUSTJENESTE	44
TANNLEGER.....	44

REKRUTTERING OG KVALIFISERING AV PERSONELL INNEN PLEIE- OG OMSORGSSEKTOREN.....	45
ALTERNATIV BEHANDLING	45
AMBULANSEARBEIDERE	46
SPESIALISTGODKJENNING	46
INFORMASJON VEDR. SPRÅKKRAV	46
INFORMASJON VEDR. EU-SPØRSMÅL	46
DIREKTIV 2005/36/EF	46
SÆRLIGE PROBLEMSTILLINGER KNYTTET TIL GODKJENNING AV LEGER UTDANNET I EU/EØS	47
NORDEN – NOEN UTVIKLINGSTREKK OG TRENDER.....	47
OVERSIKT OVER SANKSJONSMULIGHETER I NORGE	49
ANTALL UTSTEDTE AUTORISASJONER I 2009 I NORGE	51
FLYTNINGSOVERSIKT 2009 I NORGE	52
OVERSIKT OVER NORSK LOVGIVNING VEDR. SUNDHEDSPERSONALE	53
OVERSIKT OVER DE ENKELTE HELSEPERSONELLGRUPPER SOM OMFATTES AV NORSK AUTORISASJON, JF HELSEPERSONELLOVEN § 48 FØRSTE LEDD:	54
SVERIGE.....	55
NATIONAL INFORMATION	56
AKTUELLT OM HÄLSO- OCH SJUKVÅRDPERSONAL.....	56
UTREDNINGEN TRYGGHET OCH SÄKERHET FÖR INDIVIDEN – BEHÖRIGHET FÖR PERSONAL I HÄLSO- OCH SJUKVÅRD OCH SOCIALTJÄNST.....	56
BETÄNKANDET PATIENTSÄKERHET	56
ÖVERLÄMNANDE AV BESLUT OM SPECIALITETER FÖR LÄKARE TILL SOCIALSTYRELSEN	56
KIROPRAKTORER OCH NAPRAPATER	56
PSYKOTERAPEUTER	56
ÖVERSYN AV LÄKARUTBILDNINGEN	56
UTBILDNINGSDIMENSIONERING LÄKARUTBILDNING.....	57
TREDJELAND.....	57
INFORMATION RÖRANDE EU-FRÅGOR	57
OVERSIKT OVER LOVGIVNING VEDRORENDE SUNDHETSPERSONALE SVERIGE.....	57
OVERSIKT OVER SANKTIONSMULIGHEDER I SVERIGE.....	59
ANTAL USTEDTE AUTORISATIONER I 2009 I SVERIGE	61
FLYTNINGSOVERSIKT 2009 I SVERIGE	62

Indledning

Den nuværende overenskomst om et fælles nordisk arbejdsmarked for visse grupper inden for sundhedsvæsenet og for veterinærer (underskrevet den 14. juni 1993) trådte i kraft den 1. januar 1994. Overenskomstens bestemmelser er indarbejdet i de nordiske landes nationale lovgivning. Arbejdsgruppen kaldes i daglig tale "Långa Namnet", på grund af den lange formelle titel.

Det grundlæggende princip i overenskomsten sigter mod fri bevægelighed på tværs af landegrænser i Norden for de erhvervsområder, der er omfattet af overenskomsten. Dette indebærer, at en person, som med nordisk uddanning har opnået legitimation/autorisation i et nordisk land, automatisk har ret til en tilsvarende legitimation i de øvrige 4 lande. Dette princip er grundlaget i overenskomsten og derfor mere tungtvejende end de eventuelle forskelle som måtte findes mellem de enkelte landes legitimationskrav for uddannelser og eksamener.

Den arbejdsgruppe, som er nedsat med henblik på at følge op på overenskomsten, har set det som en vigtig opgave at følge implementeringen i landenes lovgivning og tillempling af overenskomsten i praksis. Desuden følger arbejdsgruppen nøje de nordiske landes uddannelses- og legitimationskrav for andre erhvervsområder for således at kunne vurdere behovet for ændringer i overenskomsten. Arbejdsgruppen følger også den europæiske udvikling på området, blandt andet konsekvenserne af EU's direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (2005/36/EF). Gruppen har i særdeleshed fulgt forholdet mellem de europæiske regler og den nordiske overenskomsts regler.

Udover opfølgning på landenes uddannelses- og lovgivningskrav har arbejdsgruppen til opgave at orientere og informere hinanden om initiativer inden for de sundhedsfaglige uddannelser, herunder forslag i forbindelse med ny lovgivning.

Det fremgår nu af mandatet, at arbejdsgruppen en gang årligt udarbejder årsrapporten "Nordisk arbetsmarknad för sjukvårdspersonal". Rapporten er offentlig og findes på Nordisk Ministerråds hjemmeside: www.norden.org.

Denne årsrapport beskriver, hvilke områder arbejdsgruppen har været beskæftiget med i 2009. Under national information opridses de vigtigste initiativer, tiltag og ændring i lovgivning i året der gik. For hvert land er angivet: Antallet af udstedte autorisationer/legitimationer, oversigt over sundhedspersoners flytninger mellem de nordiske lande, beskrivelse af landenes sprogkrav, oversigt over sanktionsmuligheder, samt oversigt over den nationale lovgivning om uddannelsen for de enkelte sundhedsfaglige grupper.

Historik

Den gældende overenskomst - med tilhørende ændringer - om et fælles nordisk arbejdsmarked for visse grupper inden for sundhedsvæsenet og for veterinærer, blev underskrevet af de nordiske social- og sundhedsministre på nordiske ministerrådsmøde den 14.-15. juni 1993 i Arjeplog, Sverige. Avtalen er senere ændret ved aftale af 11. november 1998.

Af overenskomstens præambel fremgår det, at overenskomsten er en ajourføring af overenskomsten af 25. august 1981 om godkendelse af erhvervsudøvelse for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet (inkl. senere ændringer) med aftalen af 2. maj 1992 om det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-aftalen), der ligeledes indeholder regler om et fælles arbejdsmarked.

Det Nordiske Ministerråd (Social- og sundhedsministrene) nedsatte per 1. januar 1982 en særskilt arbejdsgruppe – som et underorgan til den Nordiske Socialpolitiske Komite (EK-S/ÅK-S) – bestående af repræsentanter fra hvert land som er omfattet af den nordiske overenskomst. Arbejdsgruppen havde til opgave at følge tilpasningen af den nordiske overenskomst om godkendelse af erhvervsudøvelse for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet.

I 1992 besluttede den Nordiske Socialpolitiske komite, at overenskomsten om godkendelse af erhvervsudøvelse for visse personalegrupper skulle gennemgås med henblik på at tilpasse den til aftalen om det europæiske økonomiske samarbejde (EØS-/EEC-aftalen). Med den Nordiske Socialpolitiske komites beslutning fik arbejdsgruppen i tillæg til tilpasningen også til opgave at overvåge overenskomsten.

Den primære årsag til denne overvågning var den planlagte aftale om det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-aftalen). Aftalen gjorde det nødvendigt at analysere, hvorledes den nordiske overenskomst forholdt sig til EF-direktiverne på området som EFTA-landene Norge og Island gennem EØS-aftalen blev underlagt. Der fandtes videre grund til at overvåge, hvordan de nordiske lande skulle udnytte de muligheder som EØS-aftalen tilbød til et fortsat nordisk samarbejde når det gjaldt godkendelse af erhvervsgrupper/yrkesgrupper inden for helse- og sygehusvæsenet m.m.

Den nordiske arbejdsgruppe udarbejdede rapporten "Rapport med översyn av den nordiske överenskommelsen om godkännande av vissa yrkesgrupper för verksamhet inom hälsa- och sjukvården samt veterinärväsendet". Rapporten indeholdt forslag til en ny overenskomst om at fælles nordisk arbejdsmarked for visse grupper af helsepersonale samt veterinærer.

Bestemmelser i 1981 aftalen, som var mere begrænsende end EF-direktiverne på området som var omfattet af EØS-aftalen, udgik. Gennemgangen af overenskomsten viste imidlertid at den nordiske regulering i hovedtræk var mere förmånligt end det modsvarende regelsystem inden for EF.

Den nye overenskomst består – udover ajourføringen – primært af tekniske justeringer og konsekvensændringer af den gældende overenskomst. Samtidig er nye personalegrupper kommet til. Ændrede betegnelser for de omfattede personalegrupper er siden regelmæssigt blevet ajourført i bilag 3 til årsrapporten.

I 2002 godkendtes på EK-S-mødet i Bruxelles arbejdsgruppens nye mandat. Med det nye mandat følger, at arbejdsgruppen kan tage spørgsmål op omkring uddannelser med tilknytning til sundheds- og veterinærområdet for derved at fremme samarbejdet om fælles principper for anerkendelse af sådanne uddannelser fra andre lande. Som følge af, at arbejdsgruppen er udnævnt af Embedsmandskomiteen (EK-S) og har sit mandat derfra, kan EK-S når som helst foretage ændringer i mandatet. Af mandatet fremgår det desuden, at gruppen ved behov skal bidrage til forberedelse af møder under EK-S og MR-S for så vidt angår de områder, der falder inden for arbejdsgruppens mandat.

Siden midten af 2002 har arbejdsgruppen selv varetaget sekretariatsbetjeningen, herunder udarbejdelse af årsrapporter, løbende informationsudveksling og koordinering mellem landene inden for arbejdsgruppens områder samt forberedt de halvårslige møder. For at sikre den nødvendige informationsudveksling mellem rådet og arbejdsgruppens sekretariat, herunder særligt at binde vigtig information sammen på nordisk plan, har NMRS været tilknyttet arbejdsgruppen som observatør ved de halvårslige møder.

Nordisk Ministerråd har forlænget mandatet for arbejdsgruppen "Långa Namnet" og bevilgningen til sekretariatsfunktionen frem til 31.12.2008. Det er enighed om at arbejdsgruppen bør fortsætte, og det arbejdes med videreføring og evt. revision af mandatet.

Arbeidsgruppens sammensetning

Arbeidsgruppen Långa Namnet hadde i 2008 følgende sammensetning:

Danmark	Birte Obel, Sundhedsstyrelsen Søren Thorning, Sundhedsstyrelsen Anne Marie Karstoft Hertzum, Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Finnland	Pirjo Pennanen, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Marja-Liisa Niemi, Undervisningsministeriet
Island	Sólveig Gudmundsdóttir, Ministry of Health and Social Security Guðrun Jensdóttir, Ministry of Health and Social Security
Norge	Otto Christian Rø, Helsedirektoratet (formann) Vera Christensen, Helsedirektoratet Lars Swanström, Statens autorisasjonskontor for helsepersonell Lena Engfeld, Kunnskapsdepartementet
Sverige	Ulrika Axelsson-Jonsson, Socialdepartementet Pernilla Ek, Socialdepartementet Thomas Tegenfeldt, Socialstyrelsen Kerstin Magnusson, Socialstyrelsen Terese Ahlqvist, Utbildningsdepartementet Cecilia Hahn Berg, Utbildningsdepartementet
Sekretariat	Inger Elisabeth Østraat, Helsedirektoratet, Norge

Per Gunnar Dahl, Avdeling for Velferd og Næring har vært arbeidsgruppens kontaktperson i Nordisk Ministerråds sekretariat.

Fra 2002 har arbeidsgruppens leder vært valgt for tre år og med slik fordeling:

- Danmark fra 2002 til 2005
- Finland fra høsten 2005 til mai 2008
- Norge fra juni 2008

Arbeidsgruppen har hatt ett møte i 2009. Det var i Oslo 18. juni 2009.

Arbeidsgruppens virksomhet

Generelt om mandat og forankring

Nordisk overenskomst har som formål fri bevegelighet på tvers af landegrensene i Norden for de helsepersonell og veterinærer. Arbeidet har betydning for nordisk samarbeid på helsepersonellfeltet, bidra til forståelse for å redusere grensehindre, gjensidig informasjon om utviklingen på feltet og felles forståelse av EU-reglens betydningen for nasjonalt regelverk.

Arbeidsgruppens mandat gikk ut i 2008. Arbeidsgruppen har lagt til grunn at mandatet bør vedtas av embetsmannskomiteen for treårsperioden 2009-2011. Det er delte meninger blant arbeidsgruppens medlemmer om det bør gjøres endringer i mandatet på nåværende tidspunkt.

Mandatperioden er foreløpig forlenget administrativt av Ministerrådets sekretariat. EK-S avventer forlengelse av mandatperioden til saken om overenskomsten og EU-retten er avklart. Denne saken ble tatt opp av Danmark på møtet i København høsten 2008, og det var fra Dansk side et ønske om en juridisk vurdering om overenskomsten var i strid med EU-retten. I påventet av resultatet fra denne vurderingen er det planlagte arbeidet med revisjon av mandat og overenskomst satt på vent. Dette har også påvirket det øvrige arbeidet i arbeidsgruppen i 2009.

Arbeidsgruppens medlemmer går inn for en videreføring av Långa Namnets arbeid selv om det er usikkerhet knyttet til resultatet av den danske utredningen. Långa Namnet avventer videre arbeid med endringsforslag til overenskomsten til den danske avklaringen foreligger.

Nasjonal informasjon og erfaringsutveksling

Långa Namnet har i 2009 lagt fram en oppdatert oversikt over de yrker som omfattes av avtalen og hvilke utdanningskrav som gjelder for disse yrkene i medlemslandene. Det er enighet om at Arbeidsgruppens informasjon bør publiseres mer aktivt og gjøres tilgjengelig på relevante websider i medlemslandene og gjennom Ministerrådets kommunikasjonskanaler.

I 2008 var Nordisk helseministermøte opptatt av smutthull ved misbruk i bestemmelsene i internasjonalt regelverk for å oppnå godkjenning i strid EU-direktiv 2005/36EF av 7. september 2005. Medlemslandene har tatt initiativ til at slik praksis avvikles, og saken var redegjort for i Nordisk helsedirektørmøte i 2009.

Aktuelle saker i Norden

Utdanning av kiropraktorer på Skandinaviska Kiropraktorhögskolan i Sverige, som ikke tilfredsstiller kravene for ECCE-akkreditering, har ført til protester fra kiropraktorforeninger i de andre nordiske landene. Saken er fulgt opp av svenske myndigheter. Det svenske høgskoleverket vil høsten 2010 komme med en rapport med forslag om fremtidig kiropraktor- og napapatutdanning.

Aktuelle saker i EU/EØS-området

Arbeidsgruppen har utvekslet erfaringer om relevante EU/EØS-forhold.

Arbeidsgruppen Långa Namnet er et eksempel på hvordan de nordiske land på visse områder går videre enn det EU-direktivet foreskriver. Det nye IMI-system (Internal Market Information system) forventes å forenkle informasjonsutvekslingen innenfor EU.

Aktuelle internett-adresser

Nasjonal lovgivning/lagstiftning mv. vedrørende sundhedspersonale/ sjukvårdspersonal/ helsepersonell

Danmark

Indenrigs- og Sundhedsministeriet	http://www.sum.dk
Sundhedsstyrelsen	http://www.sst.dk
Retsinformation	http://www.retsinfo.dk/
Sundhed.dk	http://www.sundhed.dk
Autorisationsregisteret:	
http://www.sst.dk/Uddannelse/Autorisationsforhold/Autorisationsregister.aspx?lang=da	

Finnland

Social- och hälsovårdministeriet	http://www.stm.fi/Resource.phx/sve/index.htx
Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården	http://www.valvira.fi
Undervisningsministeriet	http://www.minedu.fi/uvm/
Finlex	http://www.finlex.fi/

Island

Ministry of Health and Social Security	http://eng.heilbrigdisraduneyti.is/laws-and-regulations/
--	---

Norge

Regjeringen og departementer:	www.regjeringen.no
Statens helsetilsyn:	www.helsetilsynet.no
Helsedirektoratet:	www.helsedir.no
Statens autorisasjonskontor for helsepersonell:	www.safh.no
Statens helsepersonellnemnd (klageorgan for helsetilsynet og SAFH):	www.helsenemnda.no
Oversikt over lover, forskrifter oa:	www.lovdata.no

Sverige

Regeringen och departement	http://www.regeringen.se
Socialstyrelsen	http://www.socialstyrelsen.se
Högskoleverket	http://www.hsv.se
Rixlex	http://www.riksdagen.se/dokument

DANMARK

National information

Indiske sygeplejersker

I perioden april – december 2009 modtog Sundhedsstyrelsen ca. 6000 elektroniske ansøgninger fra Indien om dansk autorisation som sygeplejerske. Af de 6000 ansøgninger blev der fremsendt dokumentation for ca. 5000. Da det ikke var praktisk muligt at behandle alle disse ansøgninger, blev det besluttet, at Sundhedsstyrelsen behandlede alle ansøgninger indkommet i perioden frem til 1. april 2009. Ansøgninger indkommet i perioden mellem 1. april 2009 og 15. marts 2010 blev herefter ikke behandlet, men blev sidst i perioden sendt retur til afsenderen. Forud for dette var i to omgange, juli og august 2009, blev sendt email til ansøgerne med besked om, at deres ansøgning kun ville blive behandlet, såfremt de kunne dokumentere et tilsagn om ansættelse som sygeplejerske i Danmark. Hvis ansøger ikke kunne dokumentere et sådant tilsagn om ansættelse inden udgangen af 2009, ville deres ansøgning ikke blive behandlet, og deres dokumentation ville blive returneret. Dette resulterede i, at der i januar/februar 2010 blev returneret ca. 5000 ansøgninger til Indien.

Autorisationsordningen for social- og sundhedsassistenter

1. oktober 2008 indførtes i Danmark en autorisationsordning for social- og sundhedsassistenter. Autorisationsordningen har hjemmel i § 70 a i lovbekendtgørelse nr. 1350 af 17. december 2008 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.

Autorisationsordningen for social- og sundhedsassistenter har betydet, at kun autoriserede social- og sundhedsassistenter må anvende titlen social- og sundhedsassistent. Kun personer, der har gennemgået den danske uddannelse til social- og sundhedsassistent, eller som har en udenlandsk uddannelse, der kan sidestilles hermed, kan få autorisation som social- og sundhedsassistent. Det er Sundhedsstyrelsen, der i Danmark som autorisationsmyndighed har ansvaret for vurdering af udenlandske uddannelses- og erhvervsmæssige kompetencer med henblik på tildeling af dansk autorisation.

For at kunne få dansk autorisation som social- og sundhedsassistent på baggrund af en nordisk uddannelse skal en række betingelser være opfyldt: Dels skal den nordiske uddannelse rette sig mod et erhverv, der kan sidestilles med det danske erhverv som social- og sundhedsassistent. Endvidere skal uddannelsen være en erhvervsuddannelse, og endelig skal ansøgers uddannelse og erhvervs erfaring opfylde Sundhedsstyrelsens 7 minimumskrav, som er: *teoretiske kompetencer* indenfor 1) somatisk kommunal pleje og omsorg, 2) somatisk hospitalspleje og -omsorg, 3) psykiatrisk pleje og omsorg, og 4) farmakologi, samt *kliniske kompetencer* indenfor 5) den somatiske kommunale pleje- og omsorgssektor, 6) den somatiske hospitalssektor, og 7) den psykiatriske sektor. For nordiske ansøgere følger Sundhedsstyrelsens sagsbehandling i øvrigt EU's anerkendelsesdirektiv (2005/36/EF).

Sundhedsstyrelsen har siden autorisationsordningens ikrafttræden modtaget 1.045 ansøgninger fra udenlandsk uddannede ansøgere, heraf 719 nordiske ansøgninger (herunder 2 fra Finland, 17 fra Island, 24 fra Norge og 676 fra Sverige). Indtil videre har 158 nordiske ansøgere fået afgørelser, hvoraf 80 ansøgere har fået varig autorisation, 48 ansøgere har fået betingede afgørelser, 24 ansøgere har fået afslag, og 6 sager er blevet afsluttet på anden vis.

Autorisation uden autorisationsbevis

Efter drøftelse med Danske Regioner, Kommunernes Landsforening og de relevante fagforeninger og i indforståelse med Sundhedsministeriet besluttede Sundhedsstyrelsen fra 1. januar 2010 at overgå til en fuldt elektronisk autorisationsproces. På daværende tidspunkt

havde en papirløs autorisationsordning for social- og sundhedsassistentgruppen fungeret tilfredsstillende siden 1. oktober 2008. Den papirløse autorisationsordning medfører, at de traditionelle papirbeviser for autorisation, tilladelse til selvstændigt virke samt speciallægeanerkendelser helt er afskaffet. I stedet bekræftes autorisationen mv. nu via e-mail.

Der er flere årsager til, at styrelsen har valgt at gå bort fra papirbeviserne.

- Papirbeviset kan ikke benyttes som dokumentation for den aktuelle autorisationsstatus.
- Autorisationsprocessen forløber hurtigere
- Der er intet papirbevis, der risikerer at blive væk eller misbrugt.
- En naturlig forlængelse af den teknologiske udvikling
- Vil øge patientsikkerheden

I forbindelse med autorisationen bliver sundhedspersonen optaget i Sundhedsstyrelsens offentlige autorisationsregister www.sst.dk.

Videreudvikling af det offentlige autorisations register

Sundhedsstyrelsen har i løbet af 2009 foretaget en række mindre justeringer af det offentlige autorisationsregister. Det offentlige register har samlet set fungeret efter hensigten og har medvirket til at styrelsen har undgået en række henvendelser vedrørende autorisationsstatus og autorisationsID.

Det var planlagt, at styrelsen i løbet af 2009 skulle have indarbejdet en række tilsynsoplysninger i registeret, f.eks. skærpet tilsyn, særlige vilkår og pålagte indskrænkninger i ordinationsretten. Dette arbejde er dog blevet udskudt, men i lyset af en opstået debat i Danmark om autorisations procedurer for tredjelandslæger er styrelsen nu igen gået i gang med at se nærmere på, hvorvidt tilsynsoplysningerne kan indarbejdes i det offentlige register. Endvidere er det planlagt at lave en engelsk version af registeret, så det bliver mere brugbart for udenlandske autorisationsmyndigheder og arbejdsgivere m.v. Den almindelige anvendelighed af registeret søges løbende forbedret.

Bekendtgørelse om tilladelse til selvstændigt virke som kiropraktor

Sundhedsstyrelsen har udsendt bekendtgørelse nr. 650 af 26. juni 2009. Bekendtgørelsen er en konsekvens af, at der med autorisationsloven fra 2007 for kiropraktorer indførtes en særlig funktionsbetegnelse, der skal opnås før kiropraktoren har ret til at udføre selvstændig faglig virksomhed. En tilsvarende ny ordning for tandlæger er tidligere gennemført ved bekendtgørelse nr. 892 af 9. juli 2007 om tilladelse til selvstændigt virke som tandlæge.

Ny autorisationsgebyrer

Ved bekendtgørelse nr. 241 af 11. marts 2010 er de danske autorisationsgebyrer justeret med virkning fra 1. april 2010. Gebyrerne er herefter:
Speciallæge/specialtandlægeanerkendelser 4.165 kr, tilladelser til selvstændigt virke for læger, tandlæger og kiropraktorer 1.206 kr., øvrige autorisationer (undtaget de grupper der betaler for selvstændigt virke) 313 kr. Gebyrerne gælder enslydende for såvel dansk som udenlandsk uddannet sundhedspersonale.

Information vedrørende EU

EU informationssystemet IMI

Siden juni 2008, hvor Sundhedsstyrelsen fik mulighed for at sende forespørgsler om EU-ansøgere til andre EU myndigheder ved brug af IMI (Internal Market Information System), har styrelsen - efter i starten kun at sende ganske få forespørgsler - i stigende omfang anvendt systemet. Dette gælder både med hensyn til at sende og modtage forespørgsler, primært for læger og sygeplejersker. Det er dog nu også muligt at sende forespørgsler for jordemødre, fysioterapeuter og tandlæger. Sundhedsstyrelsen forventer i fremtiden en øget brug af IMI ved kontakt med andre EU-autorisationsmyndigheder. Spørgsmålene besvares i det væsentlige indenfor acceptable frister. Styrelsen har i perioden i alt sendt 25 forespørgsler og modtaget 5.

Ny implementerings bekendtgørelse udsendt

Implementeringsbekendtgørelsen for EU Direktiv 36/2005/EF for så vidt angår sundhedspersoner, bekendtgørelse nr. 403 af 23.maj 2008, er afløst af bekendtgørelse nr. 49 af 13. januar 2010. Der er tale om mindre justeringer, medens de grundlæggende bestemmelser om etablering og midlertidige og lejlighedsvis tjenesteydelser er uændrede i forhold til 2008-bekendtgørelsen.

Oversigt over sanktionsmuligheder i Danmark

Sanktionerne	Kriterierne herfor	Sanktionerende myndighed	Offentlighed om afgørelserne	Generhvervelse
<p>Fuldstændig fratagelse.</p> <p>Kan være tidsbegrænset eller tidsubegrænset</p> <p>Mulighed for frivillig fraskrivelse</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fare for patienterne • Ikke-overholdelse af arbejdsforbud i en sag om misbrug/psykisk sygdom • Ikke-overholdelse af påbud om faglig virksomhed • Ikke-overholdelse af en virksomhedsindskrænkning 	Sagen indbringes af Indenrigs- og Sundhedsministeriet for Domstolene med mulighed for anke til højere instans.	<ul style="list-style-type: none"> • Fraskrivelse meddeles i Statstidende, og tvangsmæssige fratagelser meddeles på Sundhedsstyrelsens hjemmesidesamt på hjemmesiden Sundhed.dk • På anmodning gives aktindsigt i sager vedr. faglig virksomhed (ikke i sager om misbrug eller sygdom) <p>Meddelelse til de relevante faglige foreninger, apoteker og de Nordiske lande.</p>	Indenrigs- og sundhedsministeriet giver tilladelse til generhvervelse af frataget autorisation. Autorisationer der er frivilligt fraskrevet generhverves efter ansøgning til Sundhedsstyrelsen
<p>Virksomhedsindskrænkning.</p> <p>Fx:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Retten til at opsætte tandimplantat - Retten til at lave fedt sugninger <p>Tidsbegrænset og tidsubegrænset. Mulighed for frivillig fraskrivelse</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed 	Sagen indbringes af Indenrigs- og Sundhedsministeriet for Domstolene med mulighed for at anke til højere instans	<ul style="list-style-type: none"> • Fraskrivelse meddeles i Statstidende, og tvangsmæssige fratagelser meddeles på Sundhedsstyrelsens hjemmeside og hjemmesiden Sundhed.dk <p>Meddelelse til de relevante faglige foreninger, apotekerne og de øvrige nordiske lande.</p>	Indenrigs- og Sundhedsministeriet giver tilladelse til generhvervelse af de foretagne virksomhedsindskrænkninger. Frivillige virksomhedsindskrænkninger generhverves efter ansøgning til Sundhedsstyrelsen
<p>Ordinationsbegrænsning</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uforsvarlig ordinationspraksis 	Sundhedsstyrelsen med mulighed for anke til Indenrigs- og Sundhedsministeriet	Fratagelse offentliggøres på Sundhedsstyrelsens hjemmeside. Fraskrivelse offentliggøres ikke, men meddelelse gives til apotekerne og de øvrige nordiske lande.	Generhverves efter ansøgning til Sundhedsstyrelsen. Afslag kan indbringes for Indenrigs- og Sundhedsministeriet
<p>Påbud</p> <p>Fx::</p> <ul style="list-style-type: none"> - om ændring af 	<ul style="list-style-type: none"> • Alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed 	Sundhedsstyrelsen med mulighed for anke til Indenrigs- og Sundhedsministeriet	Påbud vedr. faglig virksomhed kan ses på Sundhedsstyrelsens	Påbud ophæves af Sundhedsstyrelsen.

Sanktionerne	Kriterierne herfor	Sanktionerende myndighed	Offentlighed om afgørelserne	Generhvervelse
faglig adfærd - om medvirken ved undersøgelser - om kontrolforanstaltninger - om arbejdsforbud (i misbrugs-sager/ved psykisk sygdom)	<ul style="list-style-type: none"> Mistanke om misbrug/sygdom der gør pågældende uegnet til sin virksomhedsudøvelse 		hjemmeside samt på hjemmesiden Sundhed.dk .Faglige påbud samt arbejdsforbud meddeles de øvrige nordiske lande	
<u>Skærpet tilsyn</u> Tidsbegrænset men kan forlænges af Sundhedsstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> Begrundet formodning om forringet patientsikkerhed 	Sundhedsstyrelsen. Kan ikke indbringes for anden myndighed	Skærpet tilsyn kan ses på Sundhedsstyrelsens hjemmeside og hjemmesiden Sundhed.dk der gives særskilt meddelelse til de øvrige nordiske lande	Udløber eller ophæves af Sundhedsstyrelsen
<u>Midlertidig A-fratagelse</u>	<ul style="list-style-type: none"> Overhængende fare for patienterne 	Sundhedsstyrelsen fratager administrativt og Indenrigs- og Sundhedsministeriet efterprøver afgørelsen	Offentliggøres på Sundhedsstyrelsens hjemmeside samt Sundhed.dk	Indenrigs- og Sundhedsministeriet ophæver evt. Sundhedsstyrelsens afgørelse. Sundhedsstyrelsens midlertidige afgørelse følges op af sagsanlæg
<u>Midlertidig virksomhedsindskrænkning</u>	<ul style="list-style-type: none"> Fare for patientsikkerheden 	Sundhedsstyrelsen fratager administrativt og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse efterprøver afgørelsen	Offentliggøres på Sundhedsstyrelsens hjemmeside samt Sundhed.dk	Indenrigs- og Sundhedsministeriet ophæver evt. Sundhedsstyrelsens afgørelse. Sundhedsstyrelsens midlertidige afgørelse følges op af sagsanlæg

Antal udstedte autorisationer i 2009 i Danmark

Fordelt efter henholdsvis national og udenlandsk uddannelse

Personalekategori	Antal med national uddannelse	Antal med udenlandsk uddannelse	Totalt antal autorisationer
Bandagister	7	3	10
Bioanalytikere	199	36	235
Ergoterapeuter	376	4	380
Farmaceuter	143 *	9	152
Fodterapeuter	71	1	72
Fysioterapeuter	529	46	575
Jordemødre	133	18	151
Kiropraktorer	27	3	30
Kliniske Diætister	68	2	70
Kliniske Tandteknikere	10	-	10
Læger	847	353	1.200
Optikere	125	3	128
Psykologer**	341	19	360
Radiografer	104	30	134
Social- og sundhedsassistenter	20.949	59	21.008
Sygeplejersker	2.248	423	2.671
Tandlæger	138	38	176
Tandplejere	104	-	104

* Antallet er opgjort i perioden 23/8-2008 til 28/8-2009

**Grundet indretningen af Psykolognævnets database over autoriserede psykologer er tallene oplyst i forhold til statsborgerskab, som udtryk for sandsynligt uddannelsesland

Flytningsoversigt i 2009 i Danmark

Antal udstedte autorisationer i 2009 på grundlag af udenlandsk uddannelse fordelt efter personalekategori og land

Personalekategori	Total med ikke nordisk uddannelse	Total med nordisk uddannelse	Heraf fra: Finland	Island	Norge	Sverige	Total med udenlandsk uddannelse
Bandagister	1	2	-	-	-	2	3
Bioanalytikere	16	20	-	1	2	17	36
Ergoterapeuter	3	1	-	1	-	-	4
Farmaceuter	5	4	2	1	1	-	9
Fodterapeuter	1	-	-	-	-	-	1
Fysioterapeuter	24	22	1	-	1	20	46
Jordemødre	5	13	3	1	2	7	18
Kiropraktorer	2	1	-	-	1	-	3
Kliniske Diætister	2	-	-	-	-	-	2
Kliniske Tandteknikere	-	-	-	-	-	-	-
Læger	245	108	1	5	11	91	353
Optikere	3	-	-	-	-	-	3
Psykologer*	8	11	-	2	2	7	19
Radiografer	10	20	-	-	14	6	30
Social- og sundhedsassistenter	8	51	-	-	2	49	59
Sygeplejersker	171	252	5	19	21	207	423
Tandlæger	28	10	2	-	-	8	38
Tandplejere	-	-	-	-	-	-	-

* Grundet indretningen af Psykolognævnets database over autoriserede psykologer er tallene oplyst i forhold til statsborgerskab, som udtryk for sandsynligt uddannelsesland

Oversigt over lovgivning vedrørende sundhedspersonale

Centrale love i Danmark af betydning for sundhedspersonalet

Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (omhandler alle autoriserede sundhedspersoner).

Sundhedsloven jf. LBK nr. 95 af 7. februar 2008 (omhandler sundhedsvæsenet struktur, styring og finansiering, sundhedsydelser, patientrettigheder, herunder klageregler, patientsikkerhed samt forskellige sundhedsordninger og disses anvendelse af sundhedspersonale).

Lov nr. 351 af 19. maj 2004 om en brancheadministreret registreringsordning for alternative behandlere (indeholder regler for godkendelse af branceforeninger og titelbeskyttelse).
Lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet, jf. LBK nr. 24 af 21. januar 2009 (indeholder regler om klager over sundhedspersoners sundhedsfaglige virksomhed (Sundhedsvæsenets Patientklagenævn) samt regler om erstatning efter patientforsikringsordningen og lægemiddelskadeordningen).

Danske uddannelser beskrevet i studieordninger og i bekendtgørelser for de enkelte uddannelser, som har lovhjemmel i:

- Bekendtgørelse nr. 338 af 6. maj 2004 om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne
- Lov nr. 207 af 31. marts 2008 om erhvervsuddannelser og professionsbacheloruddannelser
- Bekendtgørelse nr. 684 af 27. juni 2008 om akkreditering og godkendelse af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser mv.
- Bekendtgørelse nr. 1518 af 13. december 2007 om erhvervsuddannelser

Oversigt over de enkelte sundhedsfaglige grupper i Danmark

Erhvervsgruppe	Lovgivning	Normeret studietid	Omfattet af N.O.
Ambulancepersonale	Ingen autorisationsordning	Uddannelse til 1) ambulanceassistent, ½ års teori + ½ års praktik 2) ambulancebehandler, 1) + 5 uger 3) ambulancebehandler med særlig kompetence, 1) + 2) + 5 uger	-
Bandagister	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 20)	3½ år: teknisk skole, ½ år + uddannelse til ortopædiingeniør i Sverige, 3 år + 2 års turnus	-
Bioanalytikere	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 17)	3½ år, professionsbachelor	+
Dyrlæger	Lov nr. 433 af 9. marts 2004 om dyrlæger	5½ års videregående uddannelse (veterinær)	+
Ergoterapeuter	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 15)	3½ år, professionsbachelor	+
Farmaceuter	Apotekerloven, jf. LBK nr. 855 af 4. august 2008. Samt bekendtgørelse nr. 1275 af 1. november 2007 om adgang til udøvelse af virksomhed som farmaceut i Danmark for statsborgere fra EU- og EØS-lande m.v.	5 år	+
Fodterapeuter	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 24)	1½ år, erhvervsuddannelse	+
Fysioterapeuter	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 16)	3½ år, professionsbachelor	+
Jordemødre	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 14)	3½ år, professionsbachelor	+
Hospitalsfysikere	Ingen autorisationsordning	Postgraduat uddannelse på mindst 3 år (adgang: f.eks. cand.scient., cand. polyt.)	-
Hospitalstekniske assistenter	Ingen autorisationsordning	2½ års erhvervsuddannelse	-
Kiropraktorer	LBK nr. 1350 af 17. december 2008 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (kap. 12)	5 år cand. manu. + 1 års kiropraktorassistent-tjeneste (turnus)	+
Klinikassistenter	Ingen autorisationsordning	3 år, erhvervsuddannelse	+
Kliniske diætister	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 18)	3½ år, professionsbachelor.	-

Kliniske ingeniører	Ingen autorisationsordning	Postgraduat uddannelse på 3 år, adgang: ingeniør	-
Kliniske tandteknikere	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 21)	4½ år: 2 års overbygning på laborietandteknikeruddannelsen	-
Laborietandteknikere	Ingen autorisationsordning	2½ år, erhvervsuddannelse	+
Læger	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 8-10)	6 år, cand. med. + 18 mdr. turnus	+
Optikere*	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 23)	4½ år, erhvervsuddannelse eller 3½ år, professionsbachelor.	
Perfusionister	Ingen autorisationsordning	Postgraduat uddannelse på 2 år. Adgang: sygeplejerske, bioanalytiker, læge, ingeniør m. linjefag medikoteknik.	-
Plejere	Ingen autorisationsordning	1-årig sygehjælperuddannelse + 31 ugers praktik	+
Psykologer	Psykolog loven jf. LBK nr. 132 af 27. februar 2004	5 år, cand. psyk. + 2 års supplerende praktisk uddannelse	+
Radiografer	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 19)	3½ år, professionsbachelor.	+
Social- og sundhedsassistenter	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 24 a)	2½ år: 1 års social- og sundhedsmedhjælperuddannelse + 1½ år	-
Sundhedsplejerske	Ingen autorisationsordning	Sygeplejerskeuddannelse samt 1 års videreuddannelse	+
Sygehjælper**	Ingen autorisationsordning	1 år. Teori 12 uger + praktik 36 uger	+
Sygeplejersker	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 13)	3 ½ år, professionsbachelor	+
Tandlæger	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 11)	5 år cand. odont. + 1 års turnus	+
Tandplejere	Autorisationsloven jf. LBK nr. 1350 af 17. december 2008 (kap. 22)	2½ år videregående uddannelse	+

*Optikere

- Personer, der har gennemført optikeruddannelse inden 1. januar 2011 har 4½ år erhvervsuddannelse og "Autorisation som optiker"
- Autoriserede optikere, der har gennemført kontaktlinsekursus har desuden "Autorisation som kontaktlinseoptiker"
- Personer, der er uddannet efter 1. januar 2011 har 3½-årig uddannelse som professionsbachelor i optometri, som også indeholder uddannelse til kontaktlinseoptiker. Personer med professionsbacheloruddannelse vil kun have ét autorisationsbevis: "Autorisation som optiker og kontaktlinseoptiker"

** Uddannelse eksisterer ikke længere og er erstattet af uddannelsen til social- og sundhedsassistent

FINLAND

Nationell information Finland

Valvira's första verksamhetsår 2009

Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral STTV och Rättsskyddscentralen för hälsovården TEO sammanslogs den 1 januari 2009 till ett centralt ämbetsverk – **Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira)** – under social- och hälsovårdsministeriet.

Valvira har till uppgift att genom styrning och tillsyn främja hanteringen av hälsorisker i livsmiljön samt rättsskyddet och tjänstekvaliteten inom social- och hälsovården. Valvira styr kommunerna och länsstyrelserna genom att verkställa lagstiftningen inom sitt område och genom att övervaka att lagarna följs. Valvira styr och övervakar även yrkesutbildade personer och organisationer inom hälso- och sjukvården i deras verksamhet samt handlägger klagomål. Verket handhar också uppgifter med medicinsk-tekniska produkter och utrustning, och från år 2010 kommer det även att ha riksomfattande styrnings- och tillsynsuppgifter inom socialvården.

De centrala lagarna för Valvira's verksamhetsområde är: alkohollagen, tobakslagen, kemikalielagen, gentekniklagen, hälsoskyddslagen samt inom hälso- och sjukvården folkhälsolagen, lagen om specialiserad sjukvård, lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård, lagen om patientens ställning och rättigheter samt lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

Nya grupper i Valvira's Centralregister för yrkesutbildad personal inom hälso- och sjukvården

Med lagförändringen om Centralregistret för yrkesutbildad personal inom hälso- och sjukvården har Valvira fr.o.m. 1.3.2009 börjat registrera också medicine, odontologie och farmacie studenter i centralregistret i den fasen av studier, där studenterna får tillfälligt verka som läkare, tandläkare eller farmaceut. Detta underlättar bl.a. arbetsgivarnas möjlighet att kontrollera studenternas behörighet till tillfälligt arbete och möjliggör studenternas elektroniska identifiering för e-receptet. Valvira får informationen direkt från universitetet. År 2009 registrerades ca 700 studenter.

Nytt på kommande – internet-baserad tillgång till Centralregistret

År 2009 började planeringen för den nätbaserade offentliga informationsservicen, som fr.o.m. hösten 2010 kommer att möjliggöra sök via internet i Centralregistret för yrkesutbildad personal. Servicen betyder fri tillgång för alla till följande uppgifter om yrkesutbildad personal inom hälso- och sjukvården: namn, födelseår, registreringsnummer, yrkeskvalifikation samt dess eventuella inskränkningar. Sökparameter kommer att vara namn eller registreringsnummer. Det nätbaserade systemet kommer att underlätta kontroll av personers yrkeskvalifikation speciellt vid rekrytering, vilket nu per telefon eller e-post tar mycket arbetstid med växande antal av kontroller – i och för sig en positiv utveckling med tanke på kvalitet och patientsäkerhet.

Information vedrörande EU-spörsmål

Implementeringen av EU-direktivet 2005/36/EU om yrkeskvalifikationer till nationell lagstiftning har slutförts i undervisningsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet och förändringarna i den nationella lagstiftningen trädde i kraft redan 1.1.2008. I samband med denna implementering har man också skrivit den finska lagen om yrkesutbildade personer inom hälsovården tydligare så, att den avgörande utgångspunkten för bedömningen av

utbildningar är utbildningsland eller –område. Samtidigt har de nya föreskrifterna t.ex. om kompletterande åtgärder betytt utvidgat samarbete med utbildningsinstitutioner och social- och hälsovårdens verksamhetsenheter under året 2009. Det internationella samarbetet med uppbyggandet av ett elektroniskt forum för informationsutbyte i yrkeskvalifikationsfrågor inom EU-området har också skridit vidare (IMI, internal market information system) och systemet har varit i aktiv användning år 2009.

Erfarenheterna med yrkeskvalifikationsdirektivets nya elementer, t.ex. kompletterande åtgärder och tillfällig yrkesutövning p.g.a. anmälan, har också år 2009 visat sig vara rätt så få. Valvira har inte fått anmälningar om tillfällig yrkesutövning och har behandlat bara ett tiotal fall med kompletterande åtgärder. Ett problem för sökanden har varit svårigheten att hitta ett arbetsställe för anpassningstiden.

Språkrav

Finlands kompetenta myndighet Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Valvira kräver enligt EU-direktiv inga språkkunskaper i finska eller svenska (landets två officiella språk) av hälsopersonal, som kommer från ett annat EU/EES-land och är EU/EES-medborgare. Av andra utländska personer kräver Valvira ett officiellt intyg på språkkunskaper på nöjaktig nivå.

I Finland är det arbetsgivarens skyldighet att bedöma språkkunskapernas tillräcklighet för de uppgifter som den yrkesutbildade personen inom hälsovården skall utföra. Detta krav står nu som egen paragraf i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

Kommentar till tabellerna

Med den ökade utbildningen har mängden av autorisationer som yrkesutbildad personal också tilltagit, och år 2009 gjorde Valvira totalt över 16 000 beslut om legitimation eller skyddad yrkesbeteckning. Därav var bara ca 500 beslut p.g.a. utländsk utbildning, i Norden främst utbildning i Sverige. Ur finländsk perspektiv har den nordiska utbildningsmobiliteten inte visat större förändringar under de senaste åren.

Utbildning

Flera reformer har pågått inom utbildningssektorn under året 2009. Den nya universitetslagen blev godkänd av riksdagen och den trädde i kraft i början av året 2010. Yrkehögskolelag och förordning om yrkehögskolor förändrades i enlighet med den nya universitetslagen och förändringarna trädde i kraft i början av 2010. En utkast till riksdagspropositionen som gäller olika lagar berörande utbildning har beretts på grund av 2008 tillsatt arbetsgruppens förslag till indragning av studierätten som säkerhetsåtgärd. Ytterligare examensgrunderna för yrkesinriktade grundexamina har förnyats. Diskussion om administrativa roller av utbildningsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet gällande vidareutbildningar inom social- och hälsovård (till exempel specialistläkarutbildning) har tagit plats efter evalueringen av specialläkar- och specialtandläkarutbildning. Här beskrivas närmare utkast till riksdagspropositionen som gäller förslag till indragning av studierätten och förnyandet av examensgrunder för yrkesutbildningar.

Arbetsgruppens utkast till riksdagspropositionen gäller hinder för antagning av studerande, rätt till en trygg studiemiljö, indragning och återföring av studierätten samt drogtest och disciplin. Propositionen har varit på remiss hösten 2009 och har sedan behandlats bland annat i den kulturpolitiska ministerarbetsgruppen. Lagarna föreslås träda i kraft i augusti 2011.

Enligt propositionen kunde studierätten dras in då det gäller studier som ingriper krav på säkerheten för minderåriga eller patient-, kund- eller trafiksäkerheten. Förutsättningen för indragning av studierätten skulle vara att den studerande i sina studier upprepade gånger eller allvarligt har riskerat en annan persons hälsa eller säkerhet, eller att det hos den studerande yppar sig en hälsoomständighet som betydligt försämrar den studerandes funktionsförmåga och som kan medföra allvarlig fara för en annan persons hälsa eller säkerhet. Indragning av studierätten skulle främst gälla vissa studier inom social- och hälsoområdet, det humanistiska och pedagogiska området samt studier inom teknik och kommunikation i yrkesutbildningar samt utbildningar i yrkeshögskolor och universiteten. Förutsättningar skall närmare fastställas genom förordningen. Den studeranden skulle vid behov kunna åläggas att genomgå hälsokontroll och -undersökningar.

Då studierna förutsätter arbete med minderåriga skulle det också vara möjligt att dra in studierätten om den studerande har dömts till straff för sedlighetssårande gärning, sexualbrott, grovt brott mot liv eller hälsa eller allvarligare än ringa narkotikabrott. Studerande skulle vara skyldig att på begäran tillstålla ett straffregisterutdrag.

Innan beslut om indragning av studierätten fattas bör man i samråd med den studerande utreda den studerandes möjligheter att söka sig till annan utbildning. Det är också möjligt att komma överens med den studerande om att den studerande flyttas till annan utbildning som utbildningsordnaren eller högskolan ordnar. Studierätten kan också återföras ifall de orsaken som ledde till indragning av studierätten upphör.

Examensgrunder för yrkesutbildningen har förnyats och de nya examensgrunderna träder i kraft 1.8.2010. En betydelsefull förändring har varit att i enlighet med regeringens politikprogram för hälsofrämjande har studerandes egen hälsa och främjandet av den tagits som del av utbildningarnas examensgrunder som tilläg för kunskaper och färdigheter i yrkesskicklighet.

Oversigt over sanktionsmuligheder i Finland

Sanktionerne	Kriterierne herfor	Sanktionerende myndighed	Offentlighed om afgørelserne	Generhvervelse
<p><u>Fuldstændig Autorisationsfratagelse.</u></p> <p>Kan være tidsbegrænset eller tidsubegrænset</p> <p>Mulighed for frivillig fraskrivelse</p>	<p>Otillbörlig utövning av yrket, oförmåga att utöva yrket</p> <p>ingen tidsbegränsning</p> <p>ja</p>	<p>Tillstånds- och tillsynsverket Valvira för social- och hälsovården. (Tidigare Rättsskyddscentralen för hälsovården).</p>	<p>Offentlig</p>	<p>Ansökan, där det visas, att grunden för beslutet inte mera existerar</p>
<p><u>Virksomhedsindskrænkning.</u></p> <p>Fx:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordinationsbegrænsning, - retten til at lave fedt-sugninger <p>Tidsbegrænset og tidsubegrænset</p>	<p>ja</p> <p>ingen tidsbegränsning</p>	<p>Tillstånds- och tillsynsverket Valvira för social- och hälsovården. (Tidigare Rättsskyddscentralen för hälsovården).</p>	<p>Offentlig</p>	<p>Ansökan, där det visas, att grunden för beslutet inte mera existerar</p>
<p>Påbud</p> <p>Fx::</p> <ul style="list-style-type: none"> - om ændring af faglige adfærd - om medvirken ved undersøgelse - om kontrolforanstaltninger - om arbejdsforhold (i misbrugs-sager/ved psykisk sygdom) 	<p>Definieras vid beslutet om inskränkning</p>	<p>Tillstånds- och tillsynsverket Valvira för social- och hälsovården. (Tidigare Rättsskyddscentralen för hälsovården).</p>	<p>Offentlig</p>	<p>Ansökan, där det visas, att grunden för beslutet inte mera existerar</p>
<p>Skærpet tilsyn e.lign.</p> <p>Tidsbegrænset men kan forlænges</p>	<p>nej</p>			

Antal udstedte autorisationer i 2009 i Finland

fordelt efter national og udenlandsk uddannelse

Personalekategori	Antal med national uddannelse	Antal med udenlandsk uddannelse	Totalt antal autorisationer
Läkare (under någon annans ledning och tillsyn)	570	170	740
Allmänläkare	500	18	518
Specialist läkare	525	86	611
Tandläkare (under någon annans ledning och tillsyn)	83	6	89
Tandläkare	72	56	128
Specialtandläkare	31	3	34
Farmaceuter	305	3	308
Provisorer	64	8	72
Psykologer	146	11	157
Talterapeuter	50	5	55
Ergoterapeuter	133	2	135
Barnmorskor	178	8	186
Hälsovårdare	762	-	762
Laboratorieskötare	171	7	178
Optiker	61	2	63
Röntgenskötare	123	1	124
Fysioterapeuter	403	9	412
Näringsterapeuter	16	-	16
Sjukskötare	3 076	127	3 203
Tandhygienister	77	1	78
Tandtekniker	17	-	17

Antal udstedte autorisationer i Finland 2009 på grundlag af udenlandsk uddannelse

fordelt efter personalekategori og land

Personalekategori	Total med ikke nordisk uddannelse	Total med nordisk uddannelse	Heraf fra: Sverige	Island	Danmark	Norge	Totalt antal autorisationer
Läkare (under någon annans ledning och tillsyn)	128	42	39	-	1	2	170
Allmänläkare	18	--	-	-	-	-	18
Specialist läkare	53	33	31	-	-	2	86
Tandläkare (under någon annans ledning och tillsyn)	6	-	-	-	-	-	6
Tandläkare	48	8	8	-	-	-	56
Specialtandläkare	2	1	1	-	-	-	3
Farmaceuter	-	3	3	-	-	-	3
Provisorer	3	5	5	-	-	-	8
Psykologer	8	3	3	-	-	-	11
Talterapeuter	1	4	4	-	-	-	5
Ergoterapeuter	1	1	1	-	-	-	2
Barnmorskor	6	2	2	-	-	-	8
Hälsovårdare	-	-	-	-	-	-	-
Laboratorieskötare	4	2	2	-	-	-	6
Optiker	1	1	1	-	-	-	2
Röntgenskötare	-	1	1	-	-	-	1
Fysioterapeuter	6	2	2	-	-	-	8
Näringsterapeuter	-	-	-	-	-	-	-
Sjukskötare	105	22	19	-	-	3	127
Tandhygienister	-	1	1	-	-	-	1
Tandtekniker	-	-	-	-	-	-	-

Oversigt over lovgivning vedrørende sundhedspersonale i Finland

Yrkesgruppe / Utbildningsbenævnelse	Lag	Utbildningens længde	Nordisk överens- kommelse
1) Lag (559/1994) och förordning (564/1994) om yrkesbildade personer inom hälso- och sjukvården gäller alla nedannämnda yrkesgrupper			
Allmänläkare (EU-lege)	Förordning om tilläggsutbildning för läkare inom primärvården (1435/1993)	3 år	–
Läkare	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	6 år	+
Specialläkare	Förordning om specialläkarexamen (678/1998)	5/6 år	–
Tandläkare	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	5 år	+
Specialtandläkare	Statsrådets förordning om specialtandläkarexamen 316/2003	3/6 år	–
Farmaceuter	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	3 år	+
Provisor	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	5 år	+
Psykologer	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	5,5 år	+
Sjukskötare	Lag om yrkeshögskolestudier (351/2003)		
Sjukskötare (YH)	Förordning om yrkeshögskolestudier (352/2003)	3,5 år	+
Fysioterapeut	se sjukskötare	3,5 år	+
Fysioterapeut (YH)			
Ergoterapeut	se sjukskötare	3,5 år	+
Ergoterapeut (YH)			
Laboratorieskötare	se sjukskötare	3,5 år	+
Bioanalytiker (YH)			
Barnmorskor	se sjukskötare	4,5 år	+
Barnmorskor (YH)			
Hälsovårdare	se sjukskötare	4 år	+
Hälsovårdare (YH)			
Optiker	se sjukskötare	3,5 år	+
Optometriker(YH)			
Röntgenskötare	se sjukskötare	3,5 år	+
Röntgenskötare (YH)			
Tandhygienist	se sjukskötare	3,5 år	+
Tandhygienist (YH)			
Munhygienist (YH)			
Tandtekniker	se sjukskötare		
Tandtekniker (YH)		3,5 år	+
Utbildade kiropraktorer	–	–	+

Yrkesgrupp/ Utbildningsbenämning	Lag	Utbildning ens längd	Nordisk överens- kommelse
Närvårdare	Lag (630/1998) och förordning (811/1998) om yrkesutbildning och lag (631/1998) och förordning (812/1998) om yrkesinriktad vuxenutbildning	3 år	+
Fotterapeut Fotterapeut (YH)	se sjukskötare	3,5 år	+
Ortopedtekniker ortopedtekniker (YH)	se sjukskötare	3 år 3,5 år	-
Utbildade massörer	Lag (631/1998) och förordning (812/1998) om yrkesinriktad vuxenutbildning	-	-
Talterapeuter	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	5 år	+
Näringsterapeuter	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	5 år	-
Psykoterapeuter	Förordning (564/1994) om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Passlig grundutbildning och krävande specialutbildning 3-5 år	3-5 år	-
Utbildade naprapater (YH)	se sjukskötare	4 år	-
Utbildade osteopater (YH)	se sjukskötare	4 år	-
Sjukhusfysiker	Undervisningsministeriets förordning om precisering av universitetens utbildningsansvar, universitetens utbildningsprogram och specialiseringsutbildningar 568/2005		-
Sjukhuskemister	se sjukhusfysiker		-
Sjukhusgenetiker	se sjukhusfysiker		-
Sjukhusmikrobiologer	se sjukhusfysiker		-
Sjukhuscellbiologer	se sjukhusfysiker		-
Fotvårdare, mentalvårdare, primärskötare, tandskötare	Intagning har upphört fr.o.m. 1.8.1995	2,5/1,5 år	+
Barnskötare, konditionsskötare, medikalvaktmästare- ambulansförare	Intagning har upphört fr.o.m. 1.8.1995	2,5/1,5 år	-

Yrkesgrupp/ Utbildningsbenämning	Lag	Utbildning ens längd	Nordisk överens- kommelse
2) Lag om utövning av veterinäryrket (29/2000)			
Veterinärer	Statsrådets förordning om universitetsexamina 794/2004	6 år	+
	Statsrådets förordning om specialveterinärexamen och rätten att vara verksam som specialveterinär (275/2000).	4 år	-
3) Specialiseringsutbildning			
Specialiseringsutbildning för farmaceuter	Undervisningsministeriets förordning om precisering av universitetens utbildningsansvar, universitetens utbildningsprogram och specialiseringsutbildningar 568/2005		-
Specialiseringsutbildning för provisorer	- II -		-
Specialpsykologutbildning	- II -		-
Utbildning till specialterapeut	- II -		-
Specialiseringsutbildning för sjukhusgenetiker, sjukhusfysiker, sjukhuskemist, sjukhusmikrobiolog och sjukhuscellbiolog	- II -		-
4) Lag om yrkeshögskolestudier 351/2003 och förordning om yrkeshögskolestudier 352/2003			
Förstavårdare (YH)	se sjukskötare	4 år	-
Geronom (YH)	se sjukskötare	3,5 år	-
Rehabiliteringsrådgivare (YH)	se sjukskötare	3,5 år	-
Yrkesgrupp/ Utbildningsbenämning	Lag	Utbildning ens längd	Nordisk överens- kommelse
5) Lag (631/1998) och förordning (812/1998) om yrkesinriktad vuxenutbildning			

Yrkesexamen i fotvård			-
Yrkesexamen för ambulansförare			-
Yrkesexamen för instrumentskötare			-
Specialyrkesexamen för massör			-
Specialyrkesexamen för psykiatrisk vård			-
Specialyrkesexamen för gipsbindning			-

ISLAND

National information

Lagförslag om regulering av helsepersonal i Island är nu före Alþingi.

Med hänsyn till helsepersonell lagförslaget kommer alla särslag och forskrifter som gäller helsepersonell att upphöra. Arbete pågår nu med nya forskrifter om varje helsepersonell (33). Där kommer att utformulerast rättigheter och skyldigheter samt utbildningskrav, m.m.

Tandtekniker förväntas bli helsepersonell till hösten i Island. Derfor måste det diskuteras att ändra Nordiska avtalet med hensyn til det.

Information vedrørende EU spørsmål

Arbete med national coordination för implementering av Direktiv 2005/36/EB är klar. Parlamentet har samtyckt **lag om erkännande av yrkeskvalifikationer no. 26/2010. Lagen förvaltas av Utbildningsministeriet.**

I lagen finns regler angående bl.a.

- a. Grundregler om vilka myndigheter ansökaren skal hänvända sig till
- b. Frihet att tilhandahålla tjenester
- c. Information som myndigheter kan kräva ansökaren om angående utbildning, sanktioner och indkallelse av autorisaton
- d. Regler om att myndigheter kan använda informationssystemet IMI

Hälseministeriet kommer att samarbeta med Undervisningsministeriet angående ytterligare forskrifter som implementerar Direktivet.

Oversigt over sanktionsmuligheder på Island

Sanktionerne	Kriterierne herfor	Sanktionerende myndighed	Offentlighed om afgørelserne	Generhvervelse
<p><u>Fuldstændig fratagelse.</u></p> <p>Kan være tidsbegrænset eller tidsubegrænset</p> <p>Mulighed for frivillig fraskrivelse</p>	<p>Uforsvarlig adfærd, psykiske grunde, sygdom misbrug af drugs og alkohol, ufaglignt arbejde, udstedelse af vildledende papirer, bl.a. regninger, brud af tavshedspligt</p>	Landlægen	<p>Landlægen Lægemeddelstyrelsen Lögbirtingablaðið De nordiske lande GMC i U.K. Socialforsikringsstyrelsen</p>	<p>Hvis vedkommende viser at han/hun har forbedret sig så anmelder landlægen til ministeriet af embedet anser det for forsvarligt at generhverve autorisation</p>
<p><u>Virksomhedsindskrænkning.</u></p> <p>Fx:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ordinationsbegrænsning, - retten til at lave fedtsugninger <p>Tidsbegrænset og tidsubegrænset</p>	<p>Uforsvarlige ordinationer. Det samme som ved fratagelse.</p> <p>Både</p>	Landlægen	- -	- -
<p>Påbud</p> <p>Fx::</p> <ul style="list-style-type: none"> - om ændring af faglige adfærd - om medvirken ved undersøgelse - om kontrolforanstaltninger - om arbejdsforhold (i misbrugs-sager/ved psykisk sygdom) 	<p>De samme som ved fratagelse og begrænsning, men ikke så alvorlige</p>	Landlægen	Nej	Ja, hvis vedkommende forbedrer sig
<p>Skærpet tilsyn</p> <p>Tidsbegrænset men kan forlænges af Sundhedsstyrelsen</p>	<p>De samme som ved autorisationsfratagelse og virksomhedsindskrænkning, men mindre alvorlige</p>			

Antal udstedte autorisationer i 2009 på Island

fordelt efter national og udenlandsk uddannelse

Personellkategori	Antall med nasjonal utdanning	Antall med utenlands utdanning	Totalt antall autorisasjoner
Sygeplejersker	99	15	114
Jordmødre	12	0	12
Fysioterapeuter	22	7	29
Ergoterapeuter	18	0	18
Omsorgsterapeuter	32	1	33
Socialrådgiver	8	0	8
Social- og sundheds- assistanter	111	7	118
Psykologere	19	13	32
Radiografer	2	1	3
Læger	53	41	94
Tandlæger	6	0	6
Farmaceuter	24	0	24
Ambulanceførere	41	0	41
Fodterapeuter	9	4	13

Flytningsoversigt 2009 på Island

på grundlag af udenlandsk uddannelse, fordelt efter personalekategori og land

Personalekategori	Total med ikke nordisk uddannelse	Total med nordisk uddannelse	Heraf fra: Land Danmark	Land Sverige	Land Norge	Land Finland	Total med udenlandsk uddannelse
Sygerplejersker	12	3	1	1	1	0	15
Fysioterapeuter	5	2	2	0	0	0	7
Ergoterapeuter	0	0	0	0	0	0	0
Omsorgsterapeuter	0	1	1	0	0	0	1
Socialrådgiver	0	0	0	0	0	0	0
Social-og sundhedsassistanter	5	2	1	1	0	0	7
Psykologere	4	9	9	0	0	0	13
Radiografer	0	1	0	1	0	0	1
Læger	18	23	10	4	9	0	41
Tandlæger	0	0	0	0	0	0	0
Farmaceuter	0	0	0	0	0	0	0
Optiker	1	4	0	4	0	0	5
Farmaceuterassistanter	0	0	0	0	0	0	0
Ambulancefører	0	0	0	0	0	0	0
Fodterapeuter	0	4	3	1	0	0	4

Oversigt over lovgivning vedrørende sundhedspersonale

- A. Erhvervstitel
- B. Uddannelseslængde
- C. Omfattet af N.O.

1. Læge.

- A. Erhvervstitel på islandsk er = Læknir. Lægeloven nr. 53/1988 og reglement nr 305/1997, med ændr. nr. 340/1999, 435/2005.
- B. Uddannelseslængde er 7 års universitetsuddannelse hvoraf 1 år er turnus uddannelse.
- C. Omfattet af N.O. +

2. Tandlæge.

- A. Erhvervstitel på islandsk er = Tannlæknir. Lov om tandlæger nr. 38/1985. Reglement nr. 402/1986 med ændr. nr. 358/1988 og nr. 184/2001
- B. Uddannelseslængde 6 års universitetsuddannelse.
- C. Omfattet af N.O. +

3. Jordemoder.

- A. Erhvervstitel på islandsk er = Ljós móðir. Lov om jordemødre nr. 67/1984. Reglement nr. 103/1933 med ændr. nr. 225/1974 og nr. 169/1986.
- B. Uddannelseslængde 2 års universitetsuddannelse efter leg. som sygeplejerske.
- C. Omfattet af N.O. +

4. Sygeplejerske.

- A. Erhvervstitel på islandsk er = Hjúkrunarfræðingur. Sygeplejerskeoven nr. 8/1974. Reglement nr. 426/1993.
- B. Uddannelseslængde er 4 års universitetsuddannelse.
- C. Omfattet af N.O. +

5. Provisor.

- A. Erhvervstitel på islandsk er = Lyfjafræðingur. Lov om provisorer nr. 35/1978. Reglement nr. 449/1978.
- B. Uddannelseslængde er 5 års universitetsuddannelse og 9 måneder (arbejd) på apotek.
- C. Omfattet af N.O. +

6. Assisterende farmaceut (receptar).

- A. Erhvervstitel på islandsk er = Aðstoðarlyfjafræðingur. Lov om provisorer nr. 35/1978.
- B. Uddannelseslængde var 3 års universitetsuddannelse, (exam pharm). Denne uddannelse findes ikke længere i Island.
- C. Omfattet af N.O. +

7. Fysioterapeut.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Sjúkraþjálfari. Lov om Fysioterapeuter nr. 58/1976. Reglement nr. 318/2001.
- B. Uddannelseslængde: 4 års universitetsuddannelse.
- C. Omfattet af N.O. +

8. Socialpædagog (socionon).

- A. Erhvervstitel på islandsk = Félagsráðgjafi. Lov om socialpædagoger nr 95/1991. Reglement nr. 555/1999.
- B. Uddannelseslængde: 3 års universitetsuddannelse.
- C. Omfattet af N.O. -

9. Ergoterapeut.

- A. Erhvervstitel på islandsk er = iðjuþjálfari Lov om Ergoterapeuter nr. 75/1977.
- B. Uddannelseslængde: 3 års universitetsuddannelse.
- C. Omfattet af N.O. +

10. Verneplejer.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Proskapjálfi Lov om Verneplejere nr. 18/1978. Reglement nr. 215/1987.
- B. Uddannelse: 3 år, universitetsuddannelse.
- C. Omfattet af N.O. -

11. Hospitals laborant.

- A. Erhvervstitel på islandsk er = Lífeindafræðingur Lov om Laboranter nr. 99/1980. Reglemente nr. 186/1976 med ændr. nr. 445/1979, og 35/2005..
- B. Uddannelse: 3 år på universitetsniveau.
- C. Omfattet af N.O. +

12. Optiker.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Sjóntækjafræðingur. Lov om Optikere nr. 17/1984. Reglemente nr. 1043/2004 og 625/2005.
- B. Uddannelse: Optikeruddannelse findes ikke i Island.
- C. Omfattet af N.O. +

13. Røntgenassistent.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Geislafræðingur. Reglement om Røntgenassistenter nr. 185/2001.
- B. Uddannelse: 3 års uddannelse på universitetsniveau.
- C. Omfattet af N.O. +

14. Sygehjælper.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Sjúkraliði. Lov om sygehjælpere nr. 58/1984. Reglement nr. 897/2001.
- B. Uddannelse: 3 år, ikke på universitetsniveau.
- C. Omfattet af N.O. +

15. Mattekniker (køkkenassistent).

- A. Erhvervstitel på islandsk = Matartæknir. Reglement nr. 27/1989 om Mattekniker med ændr. nr. 374/1993.
- B. Uddannelse: 2 år, ikke på universitetsniveau.
- C. Omfattet af N.O. -

16. Apotekerassistent.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Lyfjataeknir. Reglement nr. 199/1983, med ændr. nr. 379/1992 og reglemente om apotekerassistent uddannig nr. 395/1992.
- B. Uddannelse: 2 år og 6 måneder på apotek.
- C. Omfattet af N.O. -

17. Sjukmassör.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Sjúkranuddari. Reglement nr. 204/1987, med ændr. nr. 285/1989.
- B. Uddannelse: ingen uddannelse i Island. (för godkendelse Island krævs 2-3 års universitetsuddannelse.)
- C. Omfattet af N.O. -

18. Lægeseekretær.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Lækna ritari. Reglement nr. 161/1987, med endr. nr. 425/1987, 162/1988 og nr 325/1991.
- B. Uddannelse: 2 års skole efter studentereksamen. Ikke universitetsniveau.
- C. Omfattet af N.O. -

19. Livsmedelstekniker.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Matvælafræðingur. Reglement nr. 432/1987 med ændr. nr. 163/1988, nr. 10/1989 og nr. 418/1989.
- B. Uddannelse: 3 års universitetsuddannelse. Ikke uddannelse i Island.
- C. Omfattet af N.O. -

20. Näringsfysiolog.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Næringafræðingur. Reglement nr. 46/1987.
- B. Uddannelse: 3 års universitetsuddannelse, ingen uddannelse i Island.
- C. Omfattet af N.O. -

21. Dietist.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Næringaráðgjafi. Reglement nr. 47/1987.
- B. Uddannelse: 3 års universitetsuddannelse, ingen uddannelse i Island.
- C. Omfattet af N.O. -

22. Ambulansfører.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Sjúkraflutningamaður. Reglement nr. 504/1986 med ændr. nr. 39/1989.
- B. Uddannelse: 110 timmars kursus.
- C. Omfattet af N.O. -

23. Tandplejer.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Tannfræðingur. Reglement nr. 638/1987.
- B. Uddannelse: 2 år, ingen uddannelse i Island. Fleste islandske tandplejere er uddannet i Danmark.
- C. Omfattet af N.O. +

24. Økonoma.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Matarfræðingur á heilbrigðisstofnunum. Reglement nr. 372/1993.
- B. Uddannelse: 2 år efter studentereksamen.
- C. Omfattet af N.O. -

25. Logoped.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Talmeinafræðingur. Reglement nr. 618/1987 med ændr. nr. 480/1988.
- B. Uddannelse: 3 års universitetsuddannelse, ikke uddannelse i Island.
- C. Omfattet af N.O. +

26. Kiropraktor.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Hnykkir. Reglement nr. 60/1990.
- B. Uddannelse: 4 år, ikke uddannelse i Island.
- C. Omfattet af N.O. +

27. Tandlægeassistent.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Aðstoðarmenn tannlækna. Tanntækna Reglement nr. 258/1990 med ændr. nr. 259/1998.
- B. Uddannelse: 2 år, ikke universitetsuddannelse.
- C. Omfattet af N.O. +

28. Fodterapeut.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Fótáaðgerðafræðingur Reglement nr. 184/1991
- B. Uddannelse: Ikke uddannelse i Island.
- C. Omfattet af N.O. +

29. Psykologer.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Sálfræðingur. Lov om Psykologer nr. 40/1976. Reglement nr. 158/1990.
- B. Uddannelse: Cand psyk.
- C. Omfattet af N.O. +

30. Biologer i helse- og sjukvård.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Náttúrufræðingur í heilbrigðisþjónustu. Reglement nr. 272/1991.
- B. Uddannelse: 3 års universitetsuddannelse og 1 års praksis.
- C. Omfattet af N.O. -

31. Osteopater.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Osteopati Reglement nr. 229/2005.
- B. Uddannelse: 4 år universitetsuddannelse, ikke uddannelse i Island.

32. Alkohol- og drug konsulent.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Áfengis- og vímuefnaráðgjafar. Reglement nr. 974/2006.
- B. Uddannelse: 3 års/ eller 6000 timer praksis, og 300 timer kursus.

33. Bandagister.

- A. Erhvervstitel på islandsk = Stoðtækjafraeðingur. Reglement nr. 460/2007.
- B. Uddannelse: 3 års universitetsuddannelse + 2 års praksis.

NORGE

Nasjonal informasjon

Generelt om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning

Lov om helsepersonell (1999/64) regulerer spørsmål om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning. Autorisasjon (§ 48), lisens (§ 49) og spesialistgodkjenning (§ 51) gir helsepersonell adgang til å utøve angjeldende yrke og rett til bruk av en lovbeskyttet yrkestittel (§ 74). Autorisasjon kan gis til helsepersonell under 75 år som ikke er uegnet for yrket og som oppfyller lovens vilkår om gjennomført utdanning og eventuell praktisk tjeneste. Lisens kan gis helsepersonell som ikke har rett til autorisasjon, og kan i motsetning til autorisasjon, være begrenset i tid, til bestemt type stilling, visse typer helsehjelp eller på annen måte. Begrensningene avhenger av formålet med lisensen og vedkommendes kvalifikasjoner. Eksempler på lisenser i et kvalifiseringsløp frem til autorisasjon er studentlisens (medisiner- og farmasistudenter), turnuslisens (lege, fysioterapeut og kiropraktor) og lisens som underordnet lege. Andre lisenser er lisens til helsepersonell over 75 år og fagområdelisens som på visse vilkår kan gis legespesialist utdannet utenfor Norden/EØS som ikke fyller vilkårene for å få norsk autorisasjon som lege.

Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAFH) er av Helsedirektoratet delegert ansvaret for å utstede autorisasjon og lisens. Den norske Legeforening, den norske Tannlegeforening og Norges Optikerforbund er delegert ansvaret for å gi spesialistgodkjenning til henholdsvis leger, tannleger og optikere. Det er besluttet at adgangen til å delegerer spesialistgodkjenning til private yrkesorganisasjoner skal falle bort. Dette vil tidligst skje høsten 2011, se omtale nedenfor. Statens helsetilsyn har myndighet til å foreta tilbakekall og begrensninger i autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenninger eller retten til å forskrive legemidler. Sanksjonssystemet vil bli nærmere behandlet nedenfor. Statens helsepersonellnemnd er klageinstans for helsepersonell for vedtak om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenninger og for sanksjoner fattet av Statens helsetilsyn.

Turnustjeneste

Turnusordningen for leger og andre helsepersonellgrupper er under press, bl.a. med krav om å tilpasse ordningen til internasjonalt regelverk. Turnustjenesten må ses i sammenheng med andre kvalifiseringsløp for helsepersonell som bl.a. spesialistutdanning for leger og EUs krav til tre års veiledet tjeneste. Over en årrekke har det blitt lagt fram en rekke utredninger av turnusordningen, både fra helsemyndighetene og Den norske legeforening. På oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) leverte Helsedirektoratet i mars 2008 rapporten "Turnustjenesten for leger – en helhetlig gjennomgang". På bakgrunn av denne, er Helsedirektoratet gitt i oppdrag å oppsummere og systematisere alt materiale og kunnskap tidligere rapporter og evalueringer. Dagens ordning skal grundig vurderes, både juridisk og faglig, og direktoratet skal komme med forslag til eventuell nyordning. Analyse av de økonomiske og administrative konsekvensene ved dagens situasjon og ved en eventuell nyordning skal framlegges. Utredningen vil bli levert mars 2010.

Tannleger

Barn, ungdom, psykisk utviklingshemmede og visse grupper eldre har rett til tannbehandling i offentlig tannhelsetjeneste. Fra slutten av 1980-tallet fikk fylkeskommunene problemer med å få søkere til offentlige stillinger i distriktene. Det var høy turnover blant de nyansatte, særlig i de nordligste fylkene. På 1990-tallet ble mangelen på søkere utdannet i Norge delvis kompensert gjennom rekruttering av tannleger fra øvrige nordiske land. I 1999 startet statlige myndigheter i Norge et samarbeid med arbeidsmyndigheter i Tyskland. Fra 1999 og ut 2006 ble det i samarbeid med fylkeskommunene rekruttert ca 235 tannleger fra EU-land utenfor Norden, i all hovedsak fra Tyskland. I 1999 ble det også etablert et kvalifiseringsprogram for tannleger med utdanning fra land utenfor EØS-området, finansiert av Helse- og omsorgsdepartementet. Ca 90 kandidater har så langt gjennomført dette programmet og har fått norsk autorisasjon som tannlege.

For å avhjelpe mangelen på tannleger i Nord-Norge er det etablert en statlig vikarordning, der det gis økonomisk støtte til tannleger som vil vikariere en begrenset periode i et område med tannlegemangel. Ordningen benyttes også av svenske tannleger.

Rekruttering og kvalifisering av personell innen pleie- og omsorgssektoren

Arbeidet med å rekruttere nok personell til arbeid og utdanning innen pleie- og omsorgssektoren har i 2008, i likhet med tidligere år, vært et prioritert satsningsområde. Dette arbeidet er nedfelt i handlingsplanen "Kompetanseløftet 2015", som er regjeringens satsing på rekruttering og kvalifisering av personell til pleie- og omsorgstjenesten. Det er etablert en ny utdanning på videregående nivå, helsearbeiderfaget, som erstatter hjelpepleier- og omsorgsarbeiderutdanningene. Utdanningen gir fagbrev og tittelen på den nye yrkeskategorien er helsefagarbeider. Den engelske tittelen er Health Care Worker.

I rekrutteringssammenheng har det særlig blitt arbeidet med å stimulere ungdom til å ta helsefaglig utdanning på videregående nivå og i høgskole. Bakgrunnen er prognoser som tilsier et økende misforhold mellom antall pleie- og omsorgstrengende personer og antall kvalifiserte tjenesteytere dersom ikke særlige tiltak iverksettes. Nye beregninger viser at man kan mangle over 40 000 helsefagarbeider-årsverk i 2030 (Helsemod 2008/2009). I tillegg til å satse på ungdom blir det i planen også lagt vekt på å gi personer uten formell kompetanse som er ansatt i pleie- og omsorgstjenestene, praktisk mulighet til å skaffe seg formell utdanning. Andelen uten formell kompetanse er særlig høy i de store byene, og ett viktig tiltak er å stimulere de arbeidstakerne med annen etnisk bakgrunn enn norsk, til å ta utdanning og oppnå fagbrev som helsefagarbeider. Man ønsker også å tilby personer som ønsker et jobb- og karriereskifte et opplæringsløp som fører til fagbrev og autorisasjon som helsefagarbeider. Opplæringen for voksne med og uten tidligere erfaring må være forutsigbar, fleksibel og læringsintensiv.

Helsedirektoratet har fått utviklet opplæringsmateriellet Eldreomsorgens ABC og Demensomsorgens ABC, som brukes i tverrfaglige studiegrupper der personell uten relevant fagutdanning deltar sammen med annet personell i pleie- og omsorgssektoren. Erfaringene med studiemodellen er positive, og det er stor etterspørsel fra kommunene etter opplæringsmateriellet.

Alternativ behandling

Lov om alternativ behandling av sykdom mv (lov 2003/64) trådte i kraft 1. januar 2004. Med hjemmel i loven er det gitt forskrift om frivillig registerordning for helsepersonell og andre som utøver alternativ behandling og forskrift om markedsføring av alternativ behandling av sykdom.

Innføringen av momsfristak for registrerte utøvere fra 1.januar 2010 har ikke medført en økning i registreringer i 2009. Det forventes endre seg ved at dagens overgangsordningen med registreringsfristak for en rekke grupper utøvere opphører. Fra 1.januar 2011 vil også utøvere av akupunktur, homøopati, osteopati, naprapati, soneterapi, aromaterapi, ernæringsterapi og urtemedisinsk behandling, kinesiologi og klassisk massasje måtte registreres for å ha rett til momsfristak.

Kravet om registrering omfatter ikke autorisert helsepersonell som yter alternativ behandling. Disse vil kunne tilby alternativ behandling uten plikt til å beregne merverdiavgift selv om de ikke er registrert i utøverregisteret.

Helsemyndighetene yter tilskudd til registerordningen for utøvere av alternativ behandling, Nasjonalt forskningscenter for komplementær og alternativ behandling (Nafkam), Nasjonalt informasjonscenter for alternativ behandling (Nifab).

Sammenslutningen av alternative behandlerorganisasjoner (Saborg) har vedtatt å etablere en minstestandard for fagkrav inne vitenskapsforståelse, etikk, kommunikasjon og samfunns-, sosial- og kommunalkunnskap (VEKS-fag). Det må gjennomføres et kurs på minimum 50 undervisningstimer fordelt på forelesninger, seminargrupper og veiledning ved oppgaveskrivning.

Ambulansearbeidere

Helsedirektoratet foreslo overfor Helse- og omsorgsdepartementet i desember 2007 å etablere en ettårig utdanning i ambulansesfag på høgskolenivå som påbygging for ambulansarbeidere med fagbrev. Direktoratet anbefalte også at det på sikt bør opprettes en bachelorutdanning i ambulansesfag som kommer i tillegg til opplæring som ambulansarbeider på videregående skolenivå. Helse- og omsorgsdepartementet har i 2008 hatt en større gjennomgang av hele det akuttmedisinske feltet inkludert kompetansebehov. Helsedirektoratet venter på en avklaring og eventuelt et nærmere oppdrag om å videreutvikle utdanningstilbudet innen ambulansesfag.

Spesialistgodkjenning

I 2009 ble det foretatt en endring av helsepersonelloven som innebærer at helsemyndighetenes tidligere adgang til å delegerer ansvaret for spesialistgodkjenning til private yrkesorganisasjoner faller bort. Lovendringen vil tre i kraft fra høsten 2011. Helsedirektoratet vil få ansvar for å behandle og gi spesialistgodkjenning til leger, mens spesialistgodkjenning av tannleger og optikere vil overføres SAFH.

Informasjon vedr. språkkrav

Det stilles ikke krav til at søker har ferdigheter i norsk språk for å få norsk autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning. Autorisasjon mv gis på bakgrunn av dokumentasjon av faglig kompetanse i form av utdanning og yrkeserfaring. Helsepersonelloven § 4 stiller krav om at helsepersonell utøver yrket på en forsvarlig måte. Et sentralt element i forsvarlighetskravet er at helsepersonell behersker norsk språk på en slik måte at vedkommende kan kommunisere med pasient, pårørende, annet helsepersonell osv. Tilstrekkelig norskferdigheter er helt sentralt for å oppfylle vilkår i helsepersonelloven om pasienters rett til medvirkning, informasjon, samtykke, journalføring osv.

Arbeidsgiver har på sin side et ansvar for at tjenesten som tilbys er forsvarlig. Dette innebærer at arbeidsgiver har et ansvar for å påse at den som tilsettes har tilstrekkelig ferdigheter i norsk språk for å kunne utøve yrket forsvarlig. Fordeling av turnusplasser (turnuslege, fysioterapeut eller kiropraktor) skjer ikke ved direkte søknad til arbeidsstedet, men ved at staten (Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAFH) eller fylkeslege) foretar en tildeling etter fastlagte kriterier. Arbeidsgiver får derved tildelt sin arbeidstaker uten selv å ha vært i kontakt med vedkommende. Turnustjeneste er ikke forbeholdt de som er utdannet i Norge, men også personell utdannet i et annet EU/EØS-land eller land utenfor EU/EØS. Det vil derved være behov for å sikre at nødvendige språkkunnskaper/ferdigheter foreligger. I dag er det ikke noe system for dette.

Tilsynsmyndighetene vil i system- eller individtilsyn vurdere om manglende språklige ferdigheter er i strid med ansvaret som påhviler den enkelte helsepersonell eller arbeidsgiver.

Informasjon vedr. EU-spørsmål

Direktiv 2005/36/EF

Europaparlamentets og rådets direktiv 2005/36/EF om anerkjennelse av yrkeskvalifikasjoner ble implementert i Norge høsten 2008. Godkjenning av helsepersonell blir regulert av forskrift

om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre EØS-land.

Særlige problemstillinger knyttet til godkjenning av leger utdannet i EU/EØS

Norge stiller krav om at leger utdannet i EU/EØS-området uten praktisk tjeneste/yrkeserfaring som lege etter gjennomført grunnutdanning, skal arbeide en periode under veiledning før de gis autorisasjon. Arbeidet kan utføres enten som ordinær turnustjeneste, eller som underordnet lege under veiledning i sykehus- og kommunehelsetjeneste. I 2008 ble ordningen innklaget for ESA som i pakkemøte høsten 2009 vurderte at dette ikke var i strid med yrkeskvalifikasjonsdirektivet eller prinsippet om fri flyt av arbeidskraft. Både turnustjeneste og arbeid under veiledning er de første stillingene der nyutdannede leger kan utøve sitt yrke som arbeidstakere.

Norsk turnustjeneste innebærer et garantert arbeidstilbud med gode lønnsbetingelser og bolig og er ikke forbeholdt de som er utdannet i Norge. Stadig flere med utdanning fra andre land innen EU/EØS-området melder seg derfor til norsk turnustjeneste. I 2009 var 705, eller knapt 60% av turnuslegene utdannet i Norge. Selv om de fleste med utdanning fra et annet EU/EØS-land var var nordmenn, fortsetter tendensen med at norsk turnustjeneste er stadig mer attraktiv som en første jobb for nyutdannede leger utdannet innen EU/EØS-området. Dette gjelder både leger utdannet i land uten krav om praktisk tjeneste og i land med slik tjeneste.

Norden – noen utviklingstrekk og trender

Antall helsepersonell som blir autorisert i Norge har holdt seg på et stabilt nivå de siste årene, og det forventes ingen vesentlige endringer i 2009. I 2009 ble det gitt norsk autorisasjon til knapt 4500 personer fra et av de andre nordiske landene. Disse fordelte seg med ca 3700 fra Sverige, ca 580 fra Danmark, ca 100 fra Finland og 85 fra Island.

For de fleste av de 29 helsepersonellgrupper som omfattes av autorisasjonsordningen er det bare et lite antall som autoriseres på bakgrunn av utdanning fra et annet nordisk land. Tallene er for små til å danne grunnlag for noen statistiske vurderinger av utviklingstrekk. Tallene viser at det felles nordiske arbeidsmarkedet fungerer. De helsepersonellgruppene med flest nordiske søkere omtales kort nedenfor.

Fysioterapeuter

Samlet antall (ca 400 totalt) og fordeling mellom utdanningsland holder seg som tidligere relativt stabilt fra år til år. Av knapt 300 autorisasjoner er knapt 100 med nordisk utdanning, vesentlig Sverige og Danmark

Hjelpepleier/helsefagarbeider

Tallet på hjelpepleiere med utenlandsk utdanning som har fått autorisasjon i Norge, har variert de senere årene. De fleste kommer fra nordiske land, fortsatt med Sverige som det klart viktigste avgiverlandet med knapt 1150 autorisasjoner. Erfaringsmessig er arbeidsinnvandringen fra nabolandene svært konjunkturbestemt og lite stabil. Det er rimelig å anta at den sterke økningen de senere år henger sammen konjunktorene, selv om effekten av finanskrisen først gjorde seg gjeldende mot slutten av 2008. For øvrig er det å få autorisasjon for å arbeide i Norge ikke ensbetydende med å faktisk arbeide her – en del må antas å ha fått autorisasjon uten å være i jobb.

Sykepleiere

Det ble i 2009 autorisert ca 6300 sykepleiere totalt, ca 3400 med norsk og ca 2250 med nordisk utdanning, stabilt fra 2008. De fleste av disse (2000) er utdannet i Sverige. Det synes som om disse kommer for å arbeide i kortere eller lengre tid, men ikke med tanke på fast etablering i Norge.

Jordmødre

Det ble i 2009 autorisert 224 jordmødre totalt. Av disse hadde 110 norsk utdanning. Av de med utenlandsk utdanning, kom de fleste fra Sverige. Tallene varierer noe fra år til år, men må likevel vurderes som relativt stabile.

Leger

Norge autoriserte drøyt 1600 leger i 2009, mot 1450 i 2008. Norge utdannet ca 470 eller knapt 30% av disse, 536 (34%) hadde nordisk utdanning, de fleste fra Sverige og Danmark, mens 597 (37%) kom fra utlandet forøvrig. Det ble gitt norsk autorisasjon til 250 leger utdannet i Danmark (mot ca 290 i 2008) og 254 utdannet i Sverige (210 i 2008). I hvilken grad leger med utenlandsk utdanning faktisk arbeider i Norge, er usikkert. Det synes som om en stor del av de danske og svenske legene er etablerte leger med fast stilling i hjemlandet som gjennom rekrutteringsfirma arbeider i Norge i sine ferier og fritid.

Den store og økende andelen autorisasjoner til leger med utenlandsk utdanning kan tilsi en økning av utdanningskapasiteten for leger i Norge.

Tannleger

Det er fortsatt en økning av autorisasjoner gitt til tannleger fra et annet nordisk land, de fleste fra Sverige.

Oversikt over sanksjonsmuligheter i Norge

Sanktionerne	Kriterierne herfor	Sanktioneren- de myndighet	Offentlighet om avgjørelserne	Gen- erhvervelse
<p><u>Fuldstændig fratagelse.</u></p> <p>Kan være tids- begrænset eller tids- ubegrænset</p> <p>Mulighed for frivillig fraskrivelse</p>	<ul style="list-style-type: none"> Innehaveren er uegnet til å utøve sitt yrke som helsepersonell forsvarlig på grunn av alvorlig sinnslidelse, psykisk eller psykisk svekkelse, langt fravær fra yrket, bruk av alkohol, narkotika eller midler med liknende virkning, grov mangel på faglig innsikt, uforsvarlig virksomhet eller grove pliktbrudd Innehaveren uegnet til å utøve sitt yrke på grunn av atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen Innehaveren retter seg ikke etter tidligere gitt advarsel Godkjenning i annet land mistet sin gyldighet, når norsk autorisasjon bygger på den godkjenningen som ikke lenger er gyldig <ul style="list-style-type: none"> Tidsubegrenset <ul style="list-style-type: none"> Ja 	<ul style="list-style-type: none"> Statens helsetilsyn fratrar autorisasjoner. Vedtak kan påklages til Statens helsepersonellnemnd. Nemnda vedtak kan prøves at domsstolene 	<ul style="list-style-type: none"> Vedtakene er offentlige, jf. lov om offentlighet i forvaltningen av 19. juni 1970 nr. 69 Taushetsbelagte opplysninger utleveres ikke. 	<ul style="list-style-type: none"> Kan søke Statens helsetilsyn om ny autorisasjon. Må da dokumentere skikkethet på nytt.
<p><u>Advarsel</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> Helsepersonell (med eller uten autorisasjon mv) som forsettlig eller uaktsomt har overtrådt plikter i eller i medhold av helsepersonelloven hvis Pliktbruddet er egnet til å medføre fare for sikkerheten i helsetjenesten, til å påføre pasienter en betydelig belastning eller til i vesentlig grad å svekke tilliten til helsepersonell eller helsetjenesten. Helsepersonell som har utvist en atferd som er egnet til i vesentlig grad å svekke tilliten til vedkommende yrkesgruppe 	<ul style="list-style-type: none"> Statens helsetilsyn gir advarsel Vedtak kan påklages til Statens helsepersonellnemnd. Nemndas vedtak kan prøves av domsstolene 	<ul style="list-style-type: none"> Ja 	<ul style="list-style-type: none"> Ikke aktuell

Sanktionerne	Kriterierne herfor	Sanktioneren- de myndighed	Offentlighed om afgørelserne	Gen- erhvervelse
Virksomheds- indskrænkning Fx: <ul style="list-style-type: none"> - Ordina- tions- begræns- ning, - retten til at lave fedtsug- ninger Tidsbegræn- set og tids- ubegrænset	<ul style="list-style-type: none"> • Uforsvarlig yrkesudøvelse • Rusproblemer eller sygdom • Tidsubegrænset 	<ul style="list-style-type: none"> • Statens hel- setilsyn fra- tar autorisa- sjoner. • Vedtak kan påklages til Statens hel- sepersonell- nemnd. • Nemnda vedtak kan prøves at domsstolene 	<ul style="list-style-type: none"> • Ja 	<ul style="list-style-type: none"> • Kan søke Statens helsetil- syn om ny autori- sasjon. • Må da doku- mentere skikkethet på nytt
Påbud Fx: <ul style="list-style-type: none"> - om ændring af faglige adfærd - om med- virken ved under- søgelse - om kontrol- foranstalt- ninger - om arbeids- forhold (i misbrugs- sager/ved psykisk sygdom) - 	<ul style="list-style-type: none"> • Virksomhet drives på en måte som kan ha skadelige følger for en pasient • Helsepersonell medvirker ikke ved opplysning av sak 	<ul style="list-style-type: none"> • Statens helsetilsyn 	<ul style="list-style-type: none"> • Ja 	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke aktuelt
Skærpet tilsyn Tids- begrænset men kan forlænges af Sundhedsstyr- elsen	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke aktuelt 	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke aktuelt 	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke aktuelt 	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke aktuelt

Antall utstedte autorisasjoner i 2009 i Norge

fordelt etter nasjonal og utenlandsk utdanning

	Nasjonal utdanning	Utenlandsk utdanning	Totalt
Ambulansearbeider	355	20	375
Apotektekniker	222	20	242
Audiograf	34	1	35
Bioingeniør	215	34	249
Ergoterapeut	163	29	192
Farmasøyt	0	0	0
Fotterapeut	73	2	75
Fysioterapeut	285	227	512
Helsesekretær	434	8	442
Helsefagarbeider	301	2	303
Hjelpepleier	1654	1633	3287
Jordmor	110	114	224
Klinisk ernæringsfysiolog	20	6	26
Kiropraktor	0	46	46
Lege	473	1132	1605
Omsorgsarbeider	487	0	487
Ortopediingeniør	7	8	15
Optiker	60	23	83
Ortoptist	0	2	2
Perfusjonist	0	2	2
Provisorfarmasøyt	123	108	231
Psykolog	217	95	312
Radiograf	147	10	157
Reseptarfarmasøyt	63	22	85
Sykepleier	3426	2844	6270
Tannhelsesekretær	170	23	193
Tannlege	124	151	275
Tannpleier	35	6	41
Tanntekniker	19	7	26
Vernepleier	749	4	753
Sum:	9966	6579	16545

Flytningsoversikt 2009 i Norge

på grundlag af udenlandsk uddannelse, fordelt efter personalekategori og land

Personalekategori	Total med ikke nordisk uddannelse	Total med nordisk uddannelse	Heraf fra: Danmark	Finland	Island	Sverige	Total med udenlandsk uddannelse
Ambulansearbeider	6	14	0	0	0	14	20
Apotektekniker	18	2	0	0	0	2	20
Audiograf	1	0	0	0	0	0	1
Bioingeniør	21	13	3	1	0	9	34
Ergoterapeut	16	13	7	0	0	6	29
Farmasøyt	0	0	0	0	0	0	0
Fotterapeut	1	1	1	0	0	0	2
Fysioterapeut	130	97	48	2	3	44	227
Helsesekretær	8	0	0	0	0	0	8
Helsefagarbeider	2	0	0	0	0	0	2
Hjelpepleier	463	1170	8	13	6	1143	1633
Jordmor	11	103	29	3	2	69	114
Klinisk ernæringsfysiolog	3	3	1	1	0	1	6
Kiropraktor	33	13	7	0	0	6	46
Lege	597	536	250	3	29	254	1132
Omsorgsarbeider	0	0	0	0	0	0	0
Ortopediingeniør	3	5	0	1	0	4	8
Optiker	2	21	19	0	0	2	23
Ortoptist	2	0	0	0	0	0	2
Perfusjonist	0	2	2	0	0	0	2
Provisorfarmasøyt	36	72	10	5	0	57	108
Psykolog	18	77	42	1	0	34	95
Radiograf	5	5	1	0	0	4	10
Reseptarfarmasøyt	11	11	0	1	0	10	22
Sykepleier	592	2252	146	70	37	1999	2844
Tannhelsesekretær	18	5	0	1	0	4	23
Tannlege	92	59	7	0	8	44	151
Tannpleier	1	5	0	0	0	5	6
Tanntekniker	6	1	1	0	0	0	7
Vernepleier	4	0	0	0	0	0	4
Sum	2100	4480	582	102	85	3711	6579

Oversikt over Norsk lovgivning vedr. sundhedspersonale

Sentrale lover i Norge som regulerer helsepersonell

Lov om helsepersonell 1999/64 (omhandler helsepersonell)
Lov om spesialisthelsetjenesten 1999/61 (omhandler sykehus ol)
Lov om helsetjenesten i kommunene 1982/66 (omhandler sykehjem, hjemmetjeneste ol)
Lov om statlig tilsyn med helsetjenesten 1984/15
Lov om vern mot smittsomme sykdommer 1994/55
Lov om alternativ behandling av sykdom mv 2003/64
Lov om pasientrettigheter 1999/63
Lov om psykisk helsevern 1999/62
Lov om tannhelsetjenesten 1983/54

Lover som regulerer utdanning:

Lov om universiteter og høyskoler 2005/15 (felles lov for statlige og private institusjoner)
Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa 1998/61

Forskrifter

Det foreligger en rekke forskrifter gitt med hjemmel i de ulike lovene, f eks forskrifter om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning, om praktisk tjeneste for helsepersonell og for leger.

For en rekke av de treårige helsefagutdanningene på høyskolenivå er det faglige innhold og omfang m.m. i utdanningene fastsatt i rammeplaner, som er forskrift gitt med hjemmel i universitets- og høyskoleloven.

Lenke til lov og forskrift: <http://www.lovdato.no>

Oversikt over de enkelte helsepersonellgrupper som omfattes av norsk autorisasjon, jf helsepersonelloven § 48 første ledd:

Yrkesgruppe	Normert studietid	Omfattet av N.O.
Ambulansearbeider	2 år videregående opplæring + 2 år læretid	-
Apotektekniker	3 år videregående opplæring	-
Audiograf	3 år høyere utdanning	-
Bioingeniør	3 år høyere utdanning	+
Ergoterapeut	3 år høyere utdanning	+
Fotterapeut	3 år videregående opplæring	+
Fysioterapeut	3 år høyere utdanning + 1 år turnus	+
Helsefagarbeider	2 år videregående opplæring + 2 år læretid	
Helsesekretær	3 år videregående opplæring	-
Hjelpepleier*	3 år videregående opplæring	+
Jordmor **	2 år høyere utdanning (videreutdanning)	+
Kiropraktor	Utdannes ikke i Norge	+
Klinisk ernæringsfysiolog	5 år universitet (master)	-
Lege	6 år universitet (cand.med.) + 1,5 år turnus	+
Omsorgsarbeider*	3 år videregående opplæring	-
Optiker	3 år høyere utdanning	+
Ortopediingeniør	3 år høyere utdanning + 2 år turnus	-
Ortoptist	Utdannes ikke i Norge	-
Perfusjonist	Utdannes ikke i Norge	-
Provisorfarmasøyt***	5 år universitet (master)	+
Psykolog	6 år universitet (cand. Psychol.)	+
Radiograf	3 år høyere utdanning	+
Reseptarfarmasøyt***	3 år høyere utdanning	+
Sykepleier	3 år høyere utdanning	+
Tannhelsesekretær	3 år videregående opplæring	+
Tannlege	5 år universitet (master)	+
Tannpleier	3 år høyere utdanning	+
Tanntekniker	3 år høyere utdanning	+
Vernepleier	3 år høyere utdanning	-

Høyere utdanning omfatter både høyskole og universitet.

De treårige høyskoleutdanningene fører nå fram til graden og tittelen "bachelor" med en faglig tilleggs-spesifikasjon. For lege- og psykologutdanningen er de latinske gradsbetegnelsene beholdt, mens graden "master" er innført for den femårige farmasøyt- og tannlegeutdanningen.

Autorisasjon gis på bakgrunn av generell grunnutdanning innen faget. Videreutdanning og spesialiseringer er ikke omfattet av autorisasjonsordningen.

*Utdanning som hjelpepleier og omsorgsarbeider er erstattet med utdanning som helsefagarbeider, med to år videregående opplæring og to år lære. Helsefagarbeider vil få autorisasjon fra 2008.

**Utdanning som jordmor skiller seg fra dette systemet ved at det for opptak på studiet kreves gjennomført utdanning som sykepleier med minst ett års etterfølgende arbeidserfaring som sykepleier.

*** I 2007 medførte endring av helsepersonelloven § 48 at tittelen "farmasøyt" ble erstattet med titlene "provisorfarmasøyt" og "reseptarfarmasøyt".

SVERIGE

National information

Aktuellt om hälso- och sjukvårdspersonal

Utredningen trygghet och säkerhet för individen – behörighet för personal i hälso- och sjukvård och socialtjänst (regeringsbeslut den 2. april 2009)

Vård och omsorg ska kännetecknas av en hög patientsäkerhet och ett högt förtroende hos allmänheten. Med denna bakgrund har en särskild utredare tillsatts för att utreda ett antal frågor som rör behörighetsregleringen inom hälso- och sjukvården, samt vissa frågor inom socialtjänsten. Utredaren får bl.a. i uppdrag att

- bedöma om ytterligare yrkesgrupper bör regleras inom hälso- och sjukvården,
- göra en översyn av bestämmelserna i 4 kap. LYHS om begränsningar i rätten att vidta vissa hälso- och sjukvårdande åtgärder,
- överväga förändringar beträffande vissa specialistutbildningar samt
- kartlägga och analysera förutsättningarna för, och lämpligheten i, behörighetsreglering för att få utföra vissa uppgifter som består av handläggning, inklusive utredning, av ärenden samt att fatta beslut för socialnämnds räkning.

Utredarens förslag ska utgå från den i Sverige sedan 1995 grundlagsfästa principen om näringsfrihet samt bygga på de principer som i dag ligger till grund för legitimation och annan behörighet för hälso- och sjukvårdsyrkena. Utredaren ska redovisa uppdraget senast den 1. oktober 2010.

Betänkandet Patientsäkerhet Vad har gjorts? Vad behöver göras? (SOU 2008:117) har beretts inom regeringskansliet under 2009. I februari 2010 beslutade regeringen om en lagrådsremiss. Betänkandet innehåller tre huvudområden: ansvarssystemet reformeras, det blir enklare för patienter att påtala fel och brister samt vårdgivaren får större och tydligare ansvar.

Överlämnande av beslut om specialiteter för läkare till Socialstyrelsen

Den nya indelningen av läkarspecialiteterna samt inrättande av ett rådgivande organ inom Socialstyrelsen, Nationella rådet för specialiseringstjänstgöring har nu varit i kraft under knappt fyra år. Sedan 2008 finns nya målbeskrivningar för samtliga specialiteter i den nya indelningen. Sedan den 1 februari 2009 får Socialstyrelsen meddela föreskrifter också om indelning och benämning av de specialiteter inom vilka specialistkompetens kan uppnås samt om vad som ska krävas för att få bevis om specialistkompetens (4 kap 1 § förordning (1998:1513) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område).

Kiropraktorer och naprapater

Högskoleverket har den 1 december 2009 fått i uppdrag att föreslå hur kiropraktor- och naprapatutbildningarna skulle kunna utformas som högskoleutbildningar med avseende på omfattning, innehåll och nivåplacering. Högskoleverket återkommer med sin rapport under hösten 2010.

Psykoterapeuter

Regeringen har givit Högskoleverket i uppdrag att utreda psykoterapeututbildningen i Sverige och förutsättningarna för att anordna sådan utbildning. Uppdraget ska redovisas den 31 maj 2010.

Översyn av läkarutbildningen

Utbildningsdepartementet förbereder en översyn av läkarutbildningen. Utredningsdirektiv kommer att tas fram under 2010.

Utbildningsdimensionering läkarutbildning

Fr.o.m 2010 får universiteten utöka antalet platser inom läkarutbildningen med 30 nybörjarplatser. Det innebär utbildningen kommer att ha utökats med 165 platser när satsningen är fullt utbyggd 2015.

Tredjeland

En ny kompletteringsmöjlighet har inrättats för tredjelandsutbildad vårdpersonal som har mindre än två års heltidsstudier på universitet/högskola att komplettera för att uppnå motsvarande den svenska utbildningsnivån.

Under hösten 2009 antogs de första tredjelandsutbildade läkarna och sjuksköterskorna till de kompletterande utbildningar som startats för att dessa personer ska få motsvarande svensk examen eller kunskaper för att kunna få behörighet att utöva yrket i Sverige. Sammanlagt antogs drygt 60 läkare samt drygt 80 sjuksköterskor vid de 4 lärosäten som deltar i satsningen. Detta innebär att i princip samtliga behöriga sökande till respektive utbildning antogs. Utbildningarna motsvarar i båda fallen 1 års studier på heltid och den individuella anpassningen är stor.

Under våren 2010 pågår ett intensivt arbete vid ett par lärosäten för att få en motsvarande kompletterande utbildning för tredjelandsutbildade tandläkare på plats. När dessa tre utbildningar har startats kommer kompletterande utbildningar för övriga reglerade yrken successivt att byggas upp. Antalet personer inom dessa yrken är dock, jämfört med antalet i de tre yrken för vilka utbildningar nu startats, relativt få.

Information rörande EU-frågor

Sverige (Socialdepartementet) har fått frågor från kommissionen via dess pilotprojekt angående Sveriges reglering av Europaläkare respektive specialiteten allmänmedicin. Socialdepartementet lämnade svar den 9 februari 2010.

Oversikt över lovgivning vedrørende sundhetspersonale Sverige

Yrkesgrupp

1. Barnmorska
2. Logoped
3. Läkare
4. Optiker
5. Psykolog
6. Psykoterapeut
7. Sjukgymnast
8. Sjuksköterska
9. Tandläkare
10. Kiropraktor
11. Tandhygienist
12. Naprapat
13. *Veterinär*
14. Apotekare
15. Receptarie
16. Arbetsterapeut
17. Sjukhusfysiker
18. Röntgensjuksköterska
19. Biomedicinsk analytiker
20. Audionom
21. Dietist

22. Ortopedingenjör

Reglerad vidareutbildning

Specialistkompetens läkare
Specialistkompetens tandläkare
Kontaktlinsoptiker
Specialistkompetens veterinär
Distriktsköterska

Oreglerade yrken

23. Tandtekniker
24. Tandsköterska
25. Skötare i psykiatrisk vård
26. Undersköterska
27. Fotvårdsspecialister
28. Sjukhusingenjör
29. Ambulanssjukvårdare

Oversigt over sanktionsmuligheder i Sverige

Sanktionerne	Kriterierne herfor	Sanktionerende myndighed	Offentlighed om afgørelserne	Generhvervelse
<p><u>Fuldstændig Autorisations- fratagelse.</u></p> <p>Kan være tidsbegrænset eller tidsubegrænset</p> <p>Mulighed for frivillig fraskrivelse</p>	<p>Återkallelse av legitimation: En legitimation kan återkallas om den legitimerade varit – grovt oskicklig eller på annat sätt visat sig vara uppenbart olämplig att utöva yrket, eller – p.g.a. sjukdom eller liknande inte kan utöva yrket tillfredsställande, – eller den legitimerade själv begär att legitimationen ska återkallas, – eller ålagts prövotid och under prövotiden på nytt varit oskicklig vid utövningen av sitt yrke eller på annat sätt visat sig olämplig. Återkallelse av legitimation ska också ske om legitimationen erhållits på grund av ett erkännande enligt direktiv 2005/36/EU eller den nordiska överenskommelsen och denna ursprungsbehörighet har återkallats.</p>	<p>På anmälan av Socialstyrelsen eller den enskilde yrkesutövaren Beslutande myndighet är Hälso- och sjukvården ansvarsnämnd (HSAN) eller – vid överklagan av HSAN:s beslut – allmän förvaltningsdomstol.</p>	<p>HSAN:s beslut och domstols avgöranden är offentliga och skickas särskilt till vissa instanser såsom t.ex. Socialstyrelsen och Apoteket.</p>	<p>En legitimation kan återfås när förhållandena medger det och efter ansökan till HSAN av den som saken gäller eller Socialstyrelsen. Legitimationen kan också återfås efter överklagande av HSAN:s återkallelsebeslut i förvaltningsdomstol.</p>
<p><u>Virksomhedsindskrænkning.</u></p> <p><u>Fx:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordinations begrænsning, - retten til at lave fedt-sugninger <p>Tidsbegrænset og tidsubegrænset</p>	<p>Begrænsning av forskrivningsrätt: Om en läkare eller tandläkare missbrukar sin behörighet att förskriva narkotiska eller alkoholhaltiga läkemedel eller teknisk sprit, får denna behörighet dras in eller begränsas.</p>	<p>På anmälan av Socialstyrelsen eller den enskilde yrkesutövaren Beslutande myndighet är Hälso- och sjukvården ansvarsnämnd (HSAN).</p>	<p>HSAN:s beslut och domstols avgöranden är offentliga och skickas särskilt till vissa instanser såsom t.ex. Socialstyrelsen och Apoteket.</p>	<p>Behörighet att förskriva narkotiska eller alkoholbaserade läkemedel eller teknisk sprit återfås när förhållandena medger det och efter ansökan till HSAN av den som saken gäller eller Socialstyrelsen. Behörighet en kan också återfås efter överklagande av HSAN:s beslut i förvaltningsdomstol.</p>

Sanktionerne	Kriterierne herfor	Sanktonerende myndighed	Offentlighed om afgørelserne	Generhvervelse
<p>Påbud Fx.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - om ændring af faglige adfærd - om medvirken ved undersøgelse - om kontrolforanstaltninger - om arbejdsforhold (i misbrugs-sager/ved psykisk sygdom) 	<p>Läkarundersökning: Om det finns grundad anledning att anta att legitimation bör återkallas om den legitimerade på grund av sjukdom eller någon liknande om-ständighet inte kan utöva yrket tillfredsställande, får den legitimerade yrkesutövaren föreläggas att låta sig undersökas av läkare. Om ett föreläggande om läkarundersökning beslutats får legitimationen återkallas för tiden till dess frågan om återkallelse har prövats slutligen. Har den legitimerade inte följt föreläggandet om läkarundersökning inom ett år får legitimationen återkallas.</p>	<p>På anmälan av Socialstyrelsen eller den enskilde yrkesutövaren Beslutande myndighet är Hälso- och sjukvården ansvarsnämnd (HSAN).</p>	<p>HSAN:s beslut och domstols avgöranden är offentliga och skickas särskilt till vissa instanser såsom t.ex. Socialstyrelsen och Apoteket.</p>	<p>Föreläggande om läkarundersökning kan överklagas i förvaltningsdomstol.</p>
<p>Skærpet tilsyn e.lign.</p> <p>Tidsbegrænset men kan forlænges</p>	<p>Prövotid: Prövotid om tre år kan föreskrivas för den som har legitimation, om denne varit oskicklig vid utövandet av sitt yrke eller på annat sätt visat sig olämplig för yrket och disciplinpåföljd inte är en tillräckligt ingripande åtgärd. Prövotiden innebär inte någon inskränkning i behörigheten i sig, men kan för läkare och tandläkare kombineras med yrkande om in-dragen för-skrivningsrätt.</p>	<p>På anmälan av Socialstyrelsen eller den enskilde yrkesutövaren Beslutande myndighet är Hälso- och sjukvården ansvarsnämnd (HSAN).</p>	<p>HSAN:s beslut och domstols avgöranden är offentliga och skickas särskilt till vissa instanser såsom t.ex. Socialstyrelsen och Apoteket.</p>	<p>Beslut om prövotid kan överklagas i förvaltningsdomstol.</p>

Antal udstedte autorisationer i 2009 i Sverige

fordelt efter henholdsvis national og udenlandsk uddannelse

Personalkategori	Antal med national uddannelse	Antal med udenlandsk uddannelse	Totalt antal autorisationer
Apotekare	235	32	267
Arbetsterapeut	367	12	379
Audionom	63	0	63
Barnmorska	281	15	296
Biomed.analyt.	361	26	387
Dietist	90	4	94
Kiropraktor	29	1	30
Logoped	151	3	154
Läkare	859	1063	1 922
Naprapat	49	0	49
Optiker	96	28	124
Ortopeding.	18	2	20
Psykolog	411	38	449
Psykoterapeut	216	4	220
Receptarie	183	7	190
Rtg.-sjuksköt.	131	11	142
Sjukhusfysiker	20	0	20
Sjukgymnast	491	73	564
Sjuksköterska	4 025	228	4 253
Tandhygienist	208	5	213
Tandläkare	197	125	322
Summa	8 481	1677	10 158

Flytningsoversigt 2009 i Sverige

på grundlag af udenlandsk uddannelse, fordelt efter personalekategori og land

Personalekategori	Total med ikke nordisk uddannelse	Total med nordisk uddannelse	Heraf fra: Danmark	Finland	Island	Norge	Total med udenlandsk uddannelse
Apotekare	29	3	0	0	0	3	32
Arbetsterapeut	9	3	1	0	0	2	12
Audionom	0	0	0	0	0	0	0
Barnmorska	12	3	1	2	0	0	15
Biomed.analyt.	20	6	1	3	1	1	26
Dietist	3	1	1	0	0	0	4
Kiropraktor	0	1	1	0	0	0	1
Logoped	2	1	1	0	0	0	3
Läkare	809	254	128	11	67	48	1063
Naprapat	0	0	0	0	0	0	0
Optiker	4	24	21	3	0	0	28
Ortopeding.	0	2	0	1	0	1	2
Psykolog	24	14	7	1	2	4	38
Psykoterapeut	2	2	2	0	0	0	4
Receptarie	4	3	0	3	0	0	7
Rtg.-sjuksköt.	5	6	1	0	0	5	11
Sjukhusfysiker	0	0	0	0	0	0	0
Sjukgymnast	56	17	4	4	2	7	73
Sjuksköterska	114	114	15	48	14	37	228
Tandhygienist	1	4	1	1	0	2	5
Tandläkare	112	13	7	0	3	3	125
Summa	1206	471	192	77	89	113	1677

Ett antal ärenden är inte avslutade, varför dessa siffror är att betrakta som preliminära.